

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilváltó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, január 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Városi villamos telepet!
- A nőkérdés a t. Házban.
- Egy vasutépítés tiltakából.
- A hipnózis örültje.
- Az aradi szemét problémája.
- A szőke asszony.
- A bacccarat lovagjal.
- Párisi koholmányok.
- Nessi Pál ügyel.
- Egy asszony és egy ügyvéd.
- Justh lemondással fenyeget.
- Pozsony az egyetem.
- Szalag divat.
- A polgármester párisi utja.
- Tárca: Baleset. Ir.: Sárkány Ferenc.
- Csarnok: Skrebetz Örnagyné nótája. Irta: Kulinyi J.

Városi villamos telepet!

Arad, január 15.

A sokat emlegetett utókor, ha maliciózus akar lenni, gyászistentiszteletet tart azoknak a napoknak évfordulóján, amikor Arad városa szerződéseket kötött. A helyi naptárirók ellenben piros betűkkel jegezhették fel azt a dátumot, amikor egy ilyen szerződés megszűnik.

Az első helyiördekű ünnepnap most február elseje lenne. Egy évtizedes átok oldódik fel ezen a napon; a vétkes könnyelműség, a léha felületesség mulasztása és büne alól szabadul fel ez a város: megszűnik a villamos társulat kizárólagossága.

Ezt a napot egy maradandó alkotással kell emlékeztetessé tenni Aradon. Franciaországban a nevezetes dátumokról utcákat keresztelnek el, másutt szobrokat

emelnek, márványtáblákat állítanak fel, — nekünk aradiaknak újabb, stilszerűbb, mindenekfelett pedig hasznosabb emlék kell. Ennek az emléknak felépítéséhez nem kell se bizottság, se pályázat, se kéregetés, se közadakodás; ehhez elég egy tenyérsnyi jóakarát az új polgármester, egy maroknyi vállalkozó szellem a törvényhatóság és egy kis darab összetartás a polgárság részéről. Megérdemelnénk, hogy a Boros Beni-törre cipeljék a kulturpalotát, ha ennyi se lenne bennünk.

Februártól kezdve a villamos áram szolgáltatása megszűnik egy társulat privilégiuma lenni. Aki villamos áramot állít elő és áruba akarja bocsájtani, az tetszi bátran és szabadon, anélkül, hogy a mások jogaiban gázolna. E naptól kezdve csak olyan árucikk lesz a villam, mint akár a gyömbér, vagy a lópokróc. Akinek van: eladhatja, akinek kell: megveheti.

Arad ott tart már — és ebben úgy érezzük, van valami részünk nekünk is — hogy köztudatba ment a szüksége annak, miszerint a víz, közúti forgalom és világítás árusításához maga a város nyissa meg boltjának ajtáit a polgárság részére. A vízvezeték megváltása, az angol urak minden akadékoskodása dacára is, a megvalósulás előtt áll. A lóvasut rozoga bárkáját az automobil-omnibusz próbálja a város tulajdonába terelni. Csupán a villamos társulat az, melynek megváltásáról ma még beszélni sem lehet. Ez a vállalat a maga srófon járó kis eszével kurtán-

furcsán kifogott rajtunk. Valami gyűszűnyi ígéretet tergetett ki a városi közgyűlés asztalára és úgy forgatta, csavargatta dolgát, hogy a megváltás jogáról lemondott a város még tíz esztendőre. Ha nem csal az emlékezetünk, e tíz esztendő ellenében valami kis nappali áram is esedékes lenne, — de hát ki törődik Aradon az ilyen csekélységekkel! Van tehát villamvilágítási vállalatunk, amely a hozzáférhetetlenségig drága, van közműhelyünk, amely nem kell senkinek; ellenben nincs nappali áramunk és nincs megváltási jogunk.

Ezen az abszurd állapoton segíteni kell. És hogy segítsünk, ahhoz nem szükséges más, csak a szándék és akarat.

Szólítsa fel a város a villamfogyasztó közönséget, hogy tömörüljön és tegyen kötelező nyilatkozatot, miszerint az esetre, ha a város áramfejlesztő telepet állít fel, megszakit minden összeköttetést a jelenlegi villamvilágítási vállalattal s szükséglett a városnál szerzi be. Hogy pedig e tömörülésből mindjárt az első lépésnél kivehesse hasznát a polgárság, jelentse ki a város, hogy a mostani kilenc filléres árak helyett hektóóránt óránként hét fillérért szállítja a villanyt. Ezt annál könnyebben teheti, mert az aradi fogyasztást véve alapul. szakértők számítása szerint, a három és fél filléren felüli összeg tiszta haszon. Jól jár vele a város és jól jár a fogyasztó közönség.

Ami a villamossági társulatot illeti, az pedig gyárthatja tovább a maga áramát egyrészt a saját helyiségeinek, másrészt a

Baleset.

Irta: Sárkány Ferenc.

Gondolatokban elmélyedve róttam végig a Friedrichstrasset, a germán világ központjának, Berlinnek ezt az érdekes utcáját. Ha az ember igazán magában, egyedül gondolatai társaságában akar lenni, keresse fel a világváros legzajosabb, legforgalmasabb pontját ahol elvész, elmerül a hatalmas, zsibongó népar forgatagában. Színházból jöttem s még élénk színekben láttam magam előtt Gorkij „Nachtsyl”-jának drámai, megrázó képeit, miközben a hatalmas ivlámpasor fényáradatában uszó utca tündéri kirakatai előtt haladtam el. A téli éj köde filte meg a várost, oly fátyolt borítván az utcákra, terekre, mintha a nyüzsgő ember tömeg léleketének párája töltene meg a levegőt, s a szürke fátyol apró pára-csöppjein megtörve, visszaverődve, szétszóródva még fokozódott az az ezeregyéji varázsos fényhatás, amit a ködön átsugárzó óriás ivlámpák, élénk nyugtalan színű reklám fényoszlopok, az omnibusok és automobilonk tarka jelző lámpái idéztek elő.

A mosolygó, kacagó emberek, a csillogó kirakatok, a suhogó selyembe öltözött kacér asszonyok, a pöfögő automobilonk szörmebundás utasai, a sok fény, pompa; mindez oly roppant ellentétet képezett azzal a sok árny-

nyal, a Gorkij dráma sötét alakjaival, melyek agyamban gomolyogtak, hogy bántani kezdett a corzó ragyogó világa és lefordultam az első mellékutcába, mely a Sprée partja mellett vezetett. Lassankint elhalt a Friedrichstrasse moraja, s a csendes, hideg éj nyirkos ködében csak néhány özvegy hajólámpa reszketeg világa pislogott. Hatalmas árbócok, hajlott nyaku gőzdaruk koromfekete árnyának bizonytalan körvonalai rajzolódtak le előttem, s a folyó fekete hátát ormóttan hajók lepték el. A nappal oly lármás, forgalmas rakodópart néma volt. Hordók, ládák rendetlen halmaza között bukdácsoltam a közeli hidig, melynek vaskorlátjára támaszkodva néztem csendesen a hullámok zajtalan siklását. Egy távoli lámpa fénye hosszan tükröződött a csatorna szennyes, fekete vizében s felülről egy széles, lapos fekete tömeg uszott csendesen felém.

Amint lassan, lassan közelebb jutott, kivehettem a gerendákkal megrakott otromba hajó lomha testét, amint csigalassúsággal uszott a víz türelmes hátán. Feltűnt, hogy a sulyos, mélyen járó uszájhajó elé nem volt semmi vonatkozó csavargózós fogva, s alig tudtam elképzelni, hogy a csekély esésű csatorna renyhe folyásu vize hogyan tudja hajtani? Amint közelebb s közelebb jutott, emberalakokat vettem ki rajta. Az uszájhajó orránál volt a férfi. Hosszu, erős csákiáját betaszította a sekély csatorna kövices talajába, jól megvetette, az-

után a csáklya másik végének nekitámaszkodott, megfeszítette a lábát s nehéz, csikorgó léptekkel megindult a hajó mozgásával ellentétes irányban. Így, miután a csáklya szilárdan támaszkodott a kövices medernek, a hajó mozgott lassan, lassan tovább. Lépésről-lépésre toltá ugyszólván az ember az otromba, sulyos hajót.

Hátul állt az asszony. A csipős szél foszlányos fejkendőjét, szakadozott szoknyáját ide-oda lobogtatta. Keze a kormány rudját fogta, jobbra, balra huzogatta, óvatosan kerülvén ki az utbaeső hajókat, fürdő házakat, cölöpöket. Nappal nehéz, kemény munka ez is. Mikor a szűk partok közé szorított Sprée hátát ellepik a kisebb, nagyobb hajók, s a lusta folyó meg-unva a sok zaklatást, felborzolja hátát, erőteljes hullámokkal paskolja, lödítja a hajók káránnyos oldalát; férfikéz kell a kormány rudja mellé, mert az rángatózik, rugdalózik ilyenkor, a forduló lapátnak keményen ellenállanak a tarajos, berzenkedő hullámok, s az örvényes folyót ellepő nyüzsgő hajók közt nehéz tovasiklani. De éjjel, mikor elül a zaj, a parthoz támaszkodnak a pihenőre tért kifáradt gőz-sők s elsimulnak a felkorbácsolt hullámok, el-látja a kormányos dolgát az asszony is. A hajó mind közelebb uszott. Az alacsony hidról kivehettem a ritkás köd mögöl a férfi barázdás, kemény vonású arcát, szemei kidülledtek, szinte láttam, hogyan feszül meg testén minden ér.

közműhely terméinek világítása céljából s ha ez nőtalan nem jövedelmezne elegend, úgy benyújthat egy aláírtas instanciát a törvényhatósághoz, melyben kérelmezheti, hogy vezetőit és miegyebét váltsa magához a város.

Ezt a jogot minszentse megmagyarázzuk neki.

**

A nőkérdés a t. Házban.

A kultusztárcát megszavazták.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 15

Apponyi fellelegzik: ma végre befejezték a kultusbudget tárgyalását. Az általános vitának már csak néhány szónoka volt s a részletes tárgyalás szintén gyorsan leperg holnap. Így aztán alkalmasint holnap megjelenik az igazságügyminiszter, már tudnillik *Polónyi Géza*, a Ház előtt, hogy kérje magának a bizalmat és tárcájának a költségvetést. Kétség ahhoz nem fér, hogy mind a kettőt meg fogja kapni.

A Ház különben ijesztően üres. A jobboldalon mindössze négy képviselő üldögél egész délelőtt: *Bánffy Dezső* báró, *Dániel László*, *Emőd József* és *Giesswein Sándor*. A függetlenségi oldalon a berendelt turnusból alig mutatkozik husz ember. Siri csendben vergődnek a szónokok a teljes érdektelenség közepette. Aki itt van a Házban, az is kinn lebzsel a folyosón s lesi a h reket, amik az igazságügyminisztérium tájékról érkehetnek. Csak *Kmetty Károly* beszéde végén támadt egy kis izgalom, amikor a tárgytól való eltérés miatt *Justh Gyula* felfüggesztette az ülést és lemondással fenyegetőzött.

Kmetty Károly különben rendkívül érdekes beszédet mondott, megvédvén az egyetemet a *Hencz Károly*ok ellen; nagy érdeklődéssel kísérték szavait akkor is, mikor a *nőkérdést* boncolgatta rendkívüli elmeéllel és finom satírával. Részletes tudósításunk a következő:

minden izom, amint mind jobban, jobban meg-görnyedve, lábait megfeszítve taszította odébb, odébb a hajót. Karja fáradtan, erőtlően függött le vállairól, azokról a kemény vállakról, melyek napról-napra, éjjel-éjre a csákllya nyelét taszították. Nálunk a terhes hajók ilyen vontatása talán ismeretlen. Én legalább még nem láttam. De a Dunán ez nem is volna lehetséges, mert a Duna medre nagyon mély, a sekélyebb folyókon pedig lovakkal vontatják a hajókat. Roppant nehéz munka ez. Jó állapot nem is igen használnak hozzá; lönkretenné még az ökröt, lovat is. Csak a legsilányabb gebéket tőrik az ilyen munkában, amelyeknek már semmi becsületük sincs. Innen a mondás: „Annyi becsületet sem hagy rajta, mint a hajóhuzó lovon.” S e középkori, rabszolgamunkát végzi itt a civilizáció középpontjában egy görnyedt, fáradt munkásember, nyirkos téli éjszakán, rongyos ruhákba burkolt, forró verejtéket gyön-gyöző — hidegtől didergő testének megfeszített erejével tolv-taszítva odébb, lépésről lépésre a súlyos terhet.

A fekete hullámok sárgás habokban tajtékanak, hosszú vonalban jelezvén a hajó zajtalan mozgással megtett utját. Lustán terül el a víz határan az ormótlan hajótest. Épületfával és gerendákkal van megrakva. Semmi korlát nincs rajta, csak keskeny párkány, melyen egész a víz fölé hajolva, folytonos életveszélyben végzi gyakorlott munkáját a csákllyázó. Hátul, közel a kormányrudhoz, kis putri gubbaszt, gyalulatlan deszkákából durván összeróva.

(A kultusztárca.)

Justh Gyula elnök napirend előtt bemutatja *Kardos Soma* képviselő levelét, melyben hat heti szabadságot kér.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Az 1887. XX., az 1896. IV. és az 1891. X. törvények módosításáról törvényjavaslatot nyújt be. A Ház a pénzügyi bizottsághoz utasítja a javaslatot.

Ferenczy Géza: Az állami népoktatás hive, mert egyedül ez képes a nemzetiségi törekvéseknek gátat vetni. A protestáns hitfelekezetek jogállásával foglalkozik s az unitárius felekezetnek az 1848. XX. t. c. szellemében való támogatását kéri. Az unitárius egyházfelekezet hazafias és kulturális téren mindent elkövet. Eddig is része volt államsegélyben s éppen ezért, ha a többi protestáns felekezeteket most az eddiginél nagyobb mértékben támogatja az állam, az unitáriusok is megérdemlik e fokozott támogatást. Bizalommal van a miniszter iránt és megszavazza a költségvetést.

(A bonnok és a guvernántok.)

Becsey Károly: A kisedevő ügygyel foglalkozik, amely mostani állapotában legkevésbé sem kielégítő. A mostani költségvetés sem fordít rá elegendő gondot. Az ovódatörvényt módosítani kell. Méltánytalan dolog, hogy külföldről ezer és ezer nevelőnt, guvernántot, bonnt hoznak évenként hozzánk, ideháza pedig *tömérdek becsületes tanult és derék magyar leánynak nincs kenyere s elbukik*, mert más-kep-pen nem tud megélni, mintha a tisztességét váltja fel aprópénzre. Beszél az iskolakerüléssről. Szomorú dolog, hogy éppen a magyar faj az, melynek tanköteles gyermekei látogatják legkevésbé az iskolákat. Ez nem a nép, hanem az eddigi kulturpolitika hibája. A népoktatási törvények 38-ik esztendejében légio az analfabéták száma és hatezer tanítóval még mindig kevesebbünk van, mint amennyi kellene. A magyar nyelv tanítását is oly hiányosnak tartja, hogy a gyermekek egy ötöde egyáltalán nem tanul meg magyarul. Beszél a tanfelügyelő intézményről, melyet reformálni kell. A tanfelügyelőt vissza kell adni az iskolának és mentesítsük őket a meddő munkától és a politikai szereplés kötelezettsége alól. (Helyeslés) *A tanfelügyelőket szakvizsga elé kell küldeni*.

Nagy György: Ez helyes! Sok köztük az analfabéta. A csiki egyáltalán még írni sem tud!

Becsey Károly: A költségvetést elfogadja.

(*Kmetty* — *Hencz el'ön*.)

Kmetty Károly: A szabadelvű párt uralma nem volt kedvező a kultura ügyének. A magyar közvélemény Apponyinak valamikor már miniszteri tárcát szánt, nem a kultuszt, de a

gondviselés különös kedvezése, hogy ugy történt, a mint bekövetkezett. A közoktatást közelebb kell hozni az élethez: ez a kultusztárca legfontosabb követelése és legnagyobb problémája. *Hencz Károly* — sajnálja, hogy nincsen itt . . .

Kállay Tamás: *Mi nem!* (Derűtség.)

Kmetty Károly: Meztelen kard elé állította a magyar tudományos világot, pedig az a becsmérő, fitymáló általános ítéletre nem szolgált rá. *Hencz* támadása jogosulatlan volt, mert például olyan embereket, mint *Alexander Bernát*, még sem lehet a magyar tudomány szégyenkövének feltüntetni.

Szmrecsányi György: Csak azt mondta, hogy *üzérkedik*.

Kmetty Károly: A budapesti egyetemet is kedvvel szokták támadni. Ez is tiszta igazságtalanság. Az egyetemen vannak nagy bajok, de ezeknek legfőbb részét a tulzsufaltság okozza.

Szász József: Alig van hallgatóság a teremben!

Kmetty Károly: Nem fér be! Az év elején, mikor nem eresztették be a terembe, elszokott attól, hogy később elmenjen. A tulzsufaltságot a professzorok nem szüntethetik meg.

Hencz Károly: A rossz rendszer okozta a rossz professzorokat!

Kmetty Károly: A kormány szüntetheti csak meg a tulzsufaltság által okozott bajokat.

Hencz Károly: A professzorokat kell kicserélni.

Elnök (csenget): *Hencz képviselő ur ne zavarja folyton a szónokot*.

(Női szörnnyetegek.)

Kmetty Károly: Nem igaz, hogy az egyetemen a vizsga tiszta lutri. Szól a protekcióról s konstatálja, hogy a protektorok legnagyobb része a képviselők és az ujságitók közül kerül ki. Minden protekció sikertelensége pedig fokozza az egyetem népszerűtlenségét. (Derűtség.) *A nőknek egyetemi oktatását nem tartja a liberalizmus kérdésének*. Sőt az az igazi liberalizmus, ha a nőket nem engedjük egyáltalán az egyetemre, vagy legalább megnehezítjük oda-kerülésüket. A nők maradjanak igazi hivatásuk mellett. Eleinte szigorúan megrostálták őket s csak a legkiválóbb nők kerültek az egyetemre.

Nagy György: De ki állapítja meg, ki a nők közül a legképzettebb? (Derűtség.)

Kmetty Károly: A miniszter! Félti az országot a diplomás nőproletárokat által okozott bajtól. *A magyar női típus* egyre inkább pusztulásban van s olyan női típus van szapo odóban, melynek képviselője inkább *női szörnnyeteg*, amely a feminizmusért, ennek a hőbortjaiért őrvjng, olyan női típus, mely tapsol a tömegháztartások ideáinak, megveszti az erkölcsöt és a szemérmeket, a háziasságot, retteg az anya-

A nyirkos, kátrányos hajóoldalhoz kuporodó kalyiba talán az otthona a csákllyának és családjának. Élete nagy részét legalább benne tölti. Ott főz az asszony, ott mos, ott varr, ott szoptatja gyermekét, akinek első pillantása, melyet erre a világra vetett, talán emez odunyers deszkafalára esett. Aki, ha felnő, ha elébb el nem pusztul, egy napon majd szintén kezébe veszi a csákllyáját, hogy tolja, taszítsa odébb azt a hajót, mely napról-napra, éjjel-éjre szállítja, hordja a gerendákat, pallókat, téglákat hatalmas, épülő palotákhoz, melyek falain belül nincsen hely a csákllyások számára . . .

Sárgás fényű olajmécs reszketeg lángja pislog a törött üvegű ablakon által. A kunyhó belsejéből gyermekívás hangzik. Szegény apró jószágának rossz álma van. Talán éhes, talán csipi gyenge kis arcát a törött ablakon, deszkahasadékán besívító hideg szél. Talán megremítették azok a sötét, fantasztikus árnyak, melyeket a mécs lángja a kunyhó szennyes falára vet.

Az asszony leláncolja a kormányrudat s összefogván széltől kibontott kendőjét, lebotor- kál a kunyhóba, hogy lecsitítsa a gyermeket. A férfi se hal, se lát. Előlről kezdi — Isten a tudója hányadszor — testet-lelket ölt sőtáját a keskeny hajópárkányon, meggörnyedt testtel, kidülledő szemekkel.

A hajó közeledik a hidhoz, melyen állók, némán, lomhán csuszik, a sötét vízre fekete árnyékokat vetvén. Már csak pár lépéssnyire van a hid pillérétől. Csak mest látom a veszedel-

met. Kétségbeesve kiáltom az embernek: „Az Istenért — vigyázat!” Már késő. Az összeültö- zés kikerülhetetlen.

A lélekzetem elful, egész reményem csupán az, hogy az ütközés nem lesz heves, mert a hajó roppant lassan, nehézkösen mozog. Hangos recsegés jelzi, hogy a nehéz test nekilódult a hid köpüllérének. A hajó inogni kezd a hirtelen megállás folytán, a csákllyázó megtántorod- dik, kezeivel görcsösen kapaszkodik a csáklly nyelvébe, majd lábai megcsuklanak s elvesztvén az egyensúlyt, tompa loccsanással a vízbe esik.

A recsegésre felsiető asszony kiáltozására s az én hívásomra csakhamar nagy tömeg verődik össze a parton, a rendőr eloldja a hid lábánál lévő mentőcsónakot s pár elősiető hajó- munkás segítségével egy örökkévalóságnak tetsző néhány perc alatt kimentik a fuldoklót. Orvos is kerül hamar s míg egyesek a mentőket értesítik, az orvos mesterséges légzéssel hívja vissza az élők közé az elalélt embert.

— Vajjon miért? . . .

Hogy még egy néhány évig gyötörje testét, törje megroskadt vállait a csáklly kemény rudjával? Hogy még néhány évig helyettesítse nemesebbre hivatott munkájával a hajóhuzó lovat, vagy a tárnák mélyén, örök éjszakában született kösznetet, ezt az öntudatlan, buta, fekete rögtöt, melyet sötét mélységekből hoznak fel, hogy vele katlanokat, gépeket fűtsenek, melyek a világoson, napfényben született embe- reknek szolgálnak?

Vajjon ki ugrana a vízbe egy beléhullott-

ságtól. Rómát a nőnek romlása pusztította el. Kéri a minisztert, hogy a nőképzés reformjával álljon ellen annak, hogy a régi magyar női típus kiveszessen s a női szörnyetegek kerüljenek a helyébe. (Nagy helyeslés.)

(A színházak és az erkölcs.)

Szól a *színészeti* ügynek a belügyi tárcától való átvételéről. Ajánlja a miniszternek, ne ejtse el a belügyminiszter támogatását sem, mert az *erkölcsrendészetre nagy szükség van a mi színházainknál*. Erkölcs telenség és meztelenség őrzöng a budapesti színházaknál. Alig van darab és színház, melyhez erkölcsös fiataliságot oda ereszteni volna szabad.

(Jelenet az elnökkel.)

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy a színházak kérdése a belügyi tárcába való.

Kmetty Károly: Jelentetem a Háznak, hogy erről a kérdésről akarok szólni.

Elnök: De a Ház nem határozott. Meg nem engedhetem, hogy olyan tárcá költségvetését hozzák itt újból szóba, amit már letárgyaltak.

Kmetty: Kéri a Ház engedélyét.

Elnök: Kértem a Ház, megengedi-e Kmettynek, hogy másról beszéljen, mint amit tárgyaltunk. (Nagy zaj.) A Ház nem határozatképes és az ülést felfüggesztem. (Nagy zaj.)

Szünet után **Kmetty Károly** visszavonta azt a kérését, hogy a tárgytól eltérhessen. Így a szavazás fölöslegessé vált. Kmetty ezután a *német színészek* ellen beszél. Nem magyar állampolgároknak szerinte nem volna szabad igazgatói engedélyt adni. A harmadik egyetemet nem is tudja másutt elképzelni, mint *Szegeden*.

(Nemzetiségi szónok.)

Maniu Gyula tiltakozik az ellen, hogy a közoktatási kérdésekbe is bevigyék a politikát. A népispolákba a gyermekeket más nyelven, mint anyanyelvükön, nem szabadna tanítani. Akinek szüksége van a magyar nyelvre, az tanulja meg, de a magyar nyelv tanítását kötelezővé tenni nem szabad. Ő megakarja tartani a román nyelvet és román kultúrát s tiltakozik minden ellen, ami a román nyelv és kultura ellen van.

Dudics Endre a párbér megváltását óhajtja. Ezt a Tisza-kormány már megkezdte és ezt az akciót a mai kormánynak folytatnia kell.

(A középiskolai reform.)

Giesswein Sándor a középiskolai reformot sürgeti. A túlterhelés miatt nem az anyagot okolja, hanem a tanítási rendszert. A latin és görög nyelvek tanítását a középiskolában pártolja. Fura rendelkezésnek tartja, hogy az elemi iskolában tanítják az alkotmányt, de a középiskolákban nem. Ismertetni kellene a szociológia tudományát, amely nem a tömegek fölmozgatása, hanem a legszükségesebb modern tan-

széngöröngy után? Miért mentik ki ezt a csontból, husból való göröngyét annak a nagy szénrétegnek, melyet úgy hívnak, hogy munkásosztály? Félnék talán, hogy kiapad a bánya s azért minden rögöt teljesen ki akarnak használni? Hiszen oly hatalmas, oly gazdag kincseket rejt magában ez a réteg! Sok, sok száz év óta aknazzák, kotorják, de még sok, sok száz évre való anyag feketélik a sötét tárnák mélyén. Vagy attól félnék, hogy lélekzethez jut ez a sok, sok ezer széngöröngy, s a lélekzete, az iszonyatos bányalég, valami lángelme szikrájától felgyújtva mennyet, földet rengető dördüléssel robbantja szét sötét aknaorttönét és sístergő-sustorgó fekete lávafolyamként ömölve a napfényre, elárasztja a világot? Félnék talán, hogy beteljesedik az ihletett költő jóslata, hogy „a buta rög megindul magától, s a sístergő katlan majd egyszer kifut!” . . . Messze van még az az idő, ázó, kotró bányatulajdonosok, ne féljétek! . . .

Te is, te orvos, aki azt a gémberegett munkást életre akarod hívni, hagyj fel a fáradozással. Annak a régi, oszlopos palotának magasztos boltívei alatt, mely nem messze innen, az Unter den Linden palotásora elején emelkedik, ahol hosszú szakálu, tisztos ősz tanárok elmélkednek jogról, igazságról, munkás helyzetéről, egyszer te is azt tanultad, hogy a te hivatásod a beteget gyógyítani, a szenvedő fájdalmait enyhíteni az örök emberi irgalom nevében! Te most azt hiszed, hogy amikor kelletnül ott hagyva vig társaságotat, ideszaladsz,

tárgy. Sulyt kell fektetni a modern nyelvek oktatására, mert a nemzetközi érintkezés mindinkább intenzív lesz. Bizik abban, hogy a miniszter az idealizmus és realizmus harmonikus egyesítésére fog törekedni. Elfogadja a költségvetést.

Elnök: Miután szólásra senki sincs feljegyezve, a *vitát bezárja*. Ezután megállapítja a holnapi ülés napirendjét és berekeszti az ülést.

TÁVIRATOK.

Raisui menekülése.

Madrid, január 15. (Havas.) A külügyminiszteriumban kijelentik, hogy *Raisui* menekülése következtében megszüntek azon okok, amelyek a spanyol hajóknak a tengeri kikötőben való tartózkodását indokolták. Mihelyt a szultán a rendőrség szervezését biztosítja, a hajók visszatérnek.

Az oroszországi események.

Magdeburg, január 15. A Magdb. Ztg. jelenté Pétervárról: A szabadelvű udvari párt, melynek élén *Konstantin* nagyherceg áll, a cárnak *Stolypin* politikája ellen irányuló emlékíratot nyújtott át.

Egy vasut-építés titkaiból.

Vádak a Pallós cég ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Csanádmegye alispánja a múlt hó elején értekezletet hívott össze a *Nagylaktól Szemlaken át Opécskőig*, Szemlaktól Battonyán át *Lőkősházáig* és Battonyától Varjason át *Cikóhalomig* tervezett helyi érdekű, keskenyvágányú motoros vasut ügyében. Az értekezlet kimondta hogy a keskeny vágányú motoros vasut helyett rendes nyomtávolságú vasutat épít és *Pallós Armin* budapesti vállalkozót az előmunkálatokkal megbizza.

A vasut tervére vonatkozólag most Makón *Szakértő* névvel röpirat jelent meg, amely a vasut-tervezésről érdekes, az illetékes körök figyelmére érdemes dolgokat mond el.

A vasut tervéhez az állam 1.150.000 koronával, az érdekeltek 1.300.000 koronával járul

hogy a halál torkából megmentés egy embert, valami nemeset, valami nagy jót tesz? Szerettem volna odakialtani az emberiség jöltevéjének, az orvosnak: „Ne vétezz, hadd meghalni a páriát, úgy mint a kiszolgált hajóhúzó gebét, fektesd dermedt, fáradt tagjait áhítózott örök nyugalomra!” De elfojtotta bennem a szót a csákyás asszonyának siránkozása: „Doktor ur, meghalt? Meg fog halni?! — „Ördögöt — dörmögte az orvos — két napig feküdjön ágyba, — azután kutya baja.” — „Két napig? És mit eszünk holnap, mit eszünk holnapután, ha két napig nem dolgozhat?!“ . . . Ez az, hogy „mit eszünk holnap, holnapután,“ mi lesz az özvegygyel, árvával, ez az, amiért nem hajthatja fáradt fejét nyugalomra a munkás, ez az, amiért addig, amíg végkép ki nem dül, vonszolnia kell az igát görnyedt vállal, horpadt mellel, verejtékező homlokkal.

Körülnéztem az összeverődött kíváncsiak tömegén. A nagy város circenses-re éhes plebs-e volt. Komoran nézték lucskos, csatakos társukat, ők, a többi széngöröngy . . . „Ugy kell neki,“ — mormogta az egyik — „biztos jól leitta magát, részeg fővel nekiment a hidnak . . . most megkapta“ . . .

— Megborzongtam. Összefogtam nyakamon a bunda prémes gallérját s elindultam. Oda, a ragyogó, fényárban uszó, bűvös-bűnös mosolyu Friedrichstrasse felé.

. . . Hideg lehet ilyenkor az a víz . . .

nak hozzá; a többi 5 millió 950 ezer koronát elsőbbségi kötvények útján szerzik be. Ha a vasut jövedelme az elsőbbségi részvények kamatait se fedezné, az állam, — a mint *Pallós Armin* kijelentette, — a hiányzó rész fedezését magára vállalja; a törzs részvények tulajdonosai, az érdekelt községek *semmit se fognak kapni*.

Ennek a furcsa költségvetésnek, az állam nagy hozzájárulásának az az oka, hogy — a vállalkozó így jelentette be az érdekeltség gyűlésén — a vasut építési költségei *kilóméterenként 70.000 koronába fognak kerülni*. „Ezzel szemben — írja a Makón megjelent röpirat szerzője — például a *hódmezővásárhely-szentesi*, vagy a *szentes-kunszentmártoni*, vagy a *békésmegyei* most utólag épült vicinális vasutak egy kilométerje még az 50.000 koronát sem érte el. Természetesen ott nem *Pallós Armin*, a székelyerdők vásárlásánál is szereplő és Csanádvármegyében érdemeket szerzett vasutépítő volt a vállalkozó.“

A röpirat a *hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi* vasut építésének történetéből elmond néhány igen jellemző adatot, a melyeknél szintén *Pallós Armin* volt a vállalkozó, ezután a következőket írja:

„Ma már *Pallós Armin* vállalkozó, saját kijelentése szerint, azért veszi biztosra ezen, vasut (a fentebb nevezett új vonalak), vállalatának elnyerését, mert neki eddig szerzett érdemei után, ugy a miniszteriumban, mint Csanádvármegyében *előkelő pártfogói vannak*. Azokról a dolgokról hallgat a krónika, hogy p. o. Torontálmegyében, az általa épített torontálmegyei vicinális vasutal, a megyei utalapot évekre rabbilincsbe juttatta és hogy ott a rossz építés folytán a fenntartás temérdek pénzbe kerül és a jövedelem nagy részét felemészti; — hogy a hmvásárhely-makó-nagyszentmiklósi vasut építése alkalmával a makó-földéki megyei ut keleti oldalán eső fasort és árkot, sőt még az uttestet is elfoglalta és kilyukgatta és ezáltal a közlekedést életveszélyessé tette, csak azért, hogy a vállalat a ki-sajátításban egy pár holdat megtakarítson; ezt a vármegyével fennálló barátságnál fogva, már elfelejtették és hogy a végrehajló bizottságban milyen határozatokat hoztak a *kisajátított területek árának jogtalan visszatartása miatt*, erre nézve Csanádvármegye mostani alispánja, ki ezen vasut építésekor mint I. aljegyző, a végrehajló-bizottságnak vasuti előadója volt, adhatja meg legjobban a kellő felvilágosítást.

De bizunk ugy Aradvármegye, mint Csanádvármegye jelenlegi főispánjaiban, hogy ők, mint az államot képviselő, igazságosan mérlegelő két forum, a tapasztaltakat figyelembe véve és okulva a multakon, nem fogják azt megengedni, hogy vármegyék községei olyan vállalatba helyezték pénzüket, mely semmit sem hozhat és mely vállalat által képzelt nyereségük nincsen arányban azon veszteséggel, mely az évi törlesztéshez szükséges és adóban kivetett összegek előteremtése által az érdekelt községek összes lakosságának évtizedeken keresztül okoztatik, tisztán csak azért, hogy különösen az intelligens osztály tagjai a világgalmozgathoz könnyebben jussanak; — de nem fogják megengedni és minden befolyásukkal fent meg kell akadályozni ezen vasut létesítését, mert kilóméterenként 70.000 koronáért szándékozik az érdekeltség egy része a vasut-építést *Pallós Armin* vállalkozónak átadni, mert ilyen *hallatlan magas árat* Magyarország sík területein soha sem fizettek még.

És ha e tekintetben az érdekeltek e sorok íróját laikusnak tekintik, intézzenek ez irányban teljes bizalommal kérdést a mintakezelésben álló Arad-Csanádi Vasutak igazgatóhoz és meggyőződésünk, hogy azon választ fogják kapni, hogy 120 kilométeres vasut építésnél, ha megfontolva és nem elhamarkodva, ideiglenes építési engedély igénybe vétele mellett létesítik a vasutat, legkevesebb 2 millió 400 ezer koronát fog megtakarítani az érdekeltség.“

Az aradi szemét problémája.

A szemét elégetésének kérdése.

Páris, január 15.

A szemét elégetésének kérdése ügyét illetően, e lap január 5-én megjelent számában Hecht dr. kerületi orvos ur igen érdekesen foglalkozik az ugyanezen tárgyról írott cikkével. Miután meggyőződése szerint közérdekű dolog ilyen, a város egészségügyi állapotát közelebről érdeklő tárgyakkal behatóan foglalkozni, legyen szabad Hecht dr. cikkének néhány megjegyzésére visszatérnem.

Miután 1905. ősztől 1906. tavaszáig bizonyos körülmények következtében alkalmam volt Zürich városának akkoriban éppen üzembe helyezett szemétegető telepével és annak működésével foglalkozni, alkalmasnak tartottam, az ott szerzett tapasztalatok alapján, egy ily modern telep *financiális oldalát* tanulmányozni. Egy ily, itthon felállítandó üzembről 1906. tavaszán többekkel, többek között néhány városatyával is, eszmecserét folytattam, és azt hittem, nem lesz érdektelen a dolognak különösen pénzügyi, valamint műszaki oldalát az érdeklődő aradi közönségnek is bemutatni.

Semmiképpen sem volt szándékom az eszme elsőbbségét bárkitől is elvitatni, hisz nevésséggel volna oly eszme felvetésének elsőbbségével foglalkozni, amely eszme már 1870-ben megszületett (Mead & Co Paddington) és amelynek kivételét 1873-ban Manchester város tanácsa elsőnek eszközölte. Tudtommal Aradon is igen régen, még a vízművek építésekor, a vállalkozók már megajánlották egy szemétegető telep felállítását, a mi azonban tudvalevőleg (előttem ismeretlen okokból) nem létesült.

Az angol szemét községtartalmára és salakjára, a cikkemre kapott nyilatkozat megjegyzését illetőleg csak szívesen megjegyezni: hogy Angliában a szemétegető telepeknél 28,8% kőszén dácára (Berlinben csak 1,32%) a lakosság sok helyütt ráfizet a szemétegető telepre, kitűnik egy, kezeim között levő statisztikából (valószínűleg a magas munkabérek miatt!) — En azonban fentebbi soraimmal nem céloztam a szemétre mint tüzelőanyagra. Nem a tüzelő anyag hiánya akadályozza az égést, hanem az, hogy a kohó rostélyfelülete az izzó állapotban levő ragacsos salak által eldugul. A rostélyszerkezeteket e miatt sokszor komplikálni kell; roppant intenzív mesterséges lég-huzatra van szükség, amely egyes esetekben a szemét használható energiájának 15%-át is igénybe veheti.

Nálunk a szemétegető természetesen kevesebb a tüzelőanyag, de hát én is, csak 30-40 órás használatos energiát számítottam nálunk szemét-tonnánként, a községtartalmu szemétegető 70-80 órás teljesítményével szemben. Azonban a mi szemétegető hamujának alakja igen finom por, a rostély tehát szabályosan marad, miáltal a légvonat könnyebben hozzáfér a tüzelőanyaghoz. Ezért nem kell tehát félnünk attól, hogy a mi szemétegető nem jól fog égni. — Párisban csak 3-4% az el nem égett szén; Berlinben 1,3%; és mégis, minden idegen tüzelő anyag hozzáadása nélkül mindkét helyen tökéletesen elég a szemét.

Hogy a mi szemétegetőnk nagyobbra értékeltem, annak oka abban rejlik, hogy ennek hamuja nálunk mint trágya rögtön értékesíthető, magas kálitartalma folytán; holott a községtartalmú városok szemétegető hamuja, mely főleg kavasavas alumínium és vas sókból áll, trágya célokra értéktelen; legfeljebb műközgányrtásra és sokszor uttöltésre használható.

Azon megjegyzésre, hogy „a cikk... Aradon naponta 50 tonna szemétegető keres...” azt szeretném tekintetbe vétenni, hogy az eddig Európában létesült szemétegető telepek 1905. évi, kezeim közt levő működési statisztikája szerint, átlag tényleg 12000 ember produkál, napi 10 tonna szemétegetőt. Ezt, azt hiszem a cikkíró ur sem vonja kétségbe, de megjegyzi, hogy a külvárosi szemétegető telepekre hordják. Ezen speciális esetet azonban én, midőn Arad város 60000 lelke átlag napi 50 tonna szemétegetőt produkál, nem ismertem.

Igen örülök, hogy a t. cikkíró ur oly rózsásnak látja egy aradi szemétegető telep jövőjét, hogy 50,000 korona iövedelmet jósol belőle

a városnak, — bár nem vagyok vele egy véleményen e tekintetben. — De ha az ily tervet a legszakavatottabban megbírálni hivatottak is ily előnyösen ítélik meg, úgy remélem, hogy nemsokára a terv a különböző hivatalok tervezetéséből a létesítés stádiumába lép, Aradváros, a közönség és annak közegészségügye nagyobb hasznára.

Azt hiszem nem cselekedtem sem a terv, sem az aradi nagyközség hátrányára, midőn ezt, a már többszörösen megpendített eszmét most, midőn időszerűnek látszik lenni, ismét az újságolvasó közönség figyelmébe ajánlottam.

Aussterweil Géza dr.

A hipnózis örültje.

Levetkőzött a kávéházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Egy furcsa fiatalembert internált a főkapitányság tegnap a lipótmezői tébolydába megfigyelés végett. A szerencsétlen Soós Gézának hívják, s a múlt év őszen iratkozott be a budapesti tudományegyetem jogi karára. Jómódu, előkelő, vidéki szülők gyermeke Soós Géza, a ki különös körülmények között került ki az élő halottak tanyájára.

Január 7-én történt, hogy éjjel, két óra után beállított Soós Géza a *Newyork-kávéházba* és fekete kávéval rendel. A pincér el is hozta neki a kívánt italt. Soós Géza egy kis ideig némán bámult maga elé, aztán hirtelen elhatározással kigombolta a cipőit és levetette lábairól. Aztán fölkeelt az asztaltól és néhány lépéssel arrébb a kabátját, mellényét, kezéit is levetette s aztán, mintha csak a hálószobájában lett volna, nagyokat nyújtózott. Már éppen a nadrágját akarta levetni, a mikor a fizető pincér észrevette a dolgot és figyelmeztette a kávéház tulajdonosát a különös vendég viselkedésére.

A kávéházban tartózkodó vendégek is oda csődültek, a mikor a tulajdonos kérdőre fogta a fiatal embert.

— Nagyon melegem volt! — felelte, — s tüstént rendbe szedem magam, csak ne vegyenek így körül az urak! — mondta tovább, miközben megtört, zavaros tekintetét körhordta a félkörben álló kíváncsiakon.

Aztán szaporán felöltözött és érintetlenül hagyott fekete kávéjának kifizetése után, távozott a kávéházból. Viselkedéséből pillanatnyi elme-zavarra következtethetett az ember, de olyan értelmes, öntudatos feleleteket adott, a melyet egy örülttől, a legjózanabb pillanataiban sem várhatni. Így többek között, a mikor a főpincér nem akarta elfogadni tőle az el nem fogyasztott kávé árát, energikusan rászólt:

— Megrendeltem, tehát ki is fizetem! Csak nem fogadok el ajándékot öntől.

A szerencsétlen fiatal ember a vetkőzést több kávéházban, s tegnap a főváros egyik legelőkelőbb étteremben megismételte. A vendéglő zsufolva volt vacsorázó közönséggel és a hiányos öltözékben sétálgató Soós Géza óriási ribilliót okozott a hölgyek sorában. A vendéglős a mentőkért telefonált s a megjelent orvosokra a fiatalembert azt a benyomást tette, hogy *delejes álomban* vetkőzött le.

Soós Gézát bevitték az elmegyógyintézet megfigyelő osztályára. Ott nem tartják lehetetlennek, hogy a boldogtalant *hipnotizálták*, s amikor delejes álomba merült, szuggerálták neki, hogy egyes helyiségekben jelenjen meg és ily módon közbotrányt okozzon.

A vizsgálatot megindították.

A baccarat lovagjai.

Akik nagyban kártyáznak.

Hazard- és hamisjátékosok.

A nagystilusu hamiskártyások aranjuzei napjai régen letűntek már itt, Magyarországon. Nem azért, mintha az emberek becstelenebbek lettek, vagy a játékszenvedelem csökkent volna. Éppen a kártyaláz elhatalmasodása és egyetlen játékban: a *baccarat*-ban való összpontosulása eredményezte a hamiskártyások pusztulását.

A baccarat olyan játék, amelyben nem lehet csalni. S aki érti a módját, annak se értelmes. A *pinka* ugyanis, amelybe az egyes bankokból nagy százalékosszeget tesznek le, akkora osszeget nyel el, hogy az osztendei *Club Privét*, vagy a magyar *Marques*-ket — mert ilyenek is vannak már — csak naiv laikusok gyanusithatják csalafintasággal. A baccarat-járvány a pénz *Pali*-k, régebb, ismertebb néven *dalek*-ek s a legújabb tolvajnyelven *mupri*-k tulnyomó részét a társaskörök baccarat-asztalához hajtotta.

A nagyközség különben nincsen tisztában az óriási differenciával, amely a profeszcionátus hazardjátékosokat a hamiskártyásoktól elválasztja. Igazságtalanul sok rosszat meséltek például a nemrég leleplezett *Bod Elek*-ről, akinek Csengerly-utcai elegáns lakásán volt roulett-bankja. Eszünk ágában sincs, hogy ezt az urat a gentlemánlike abszolút ideáljának mondjuk, de azt hangsúlyoznunk kell, hogy soha nem csalt, csupán vérbeli játékos volt, aki anyagi hasznát is tudta venni decenniumokon át szerzett ügyességének. Véletlel is szerencséje is volt.

Ott van például egy másik, sokkal nagyobb stilusu játékos: *Gály Gyula*, akinek nagy fillérje sincs tén, pedig néhány évvel ezelőtt milliókkal rendelkezett. Igazi világi volt, nagyműveltségű, a legtöbb európai nyelven perfektül beszélő, bőkezű viveur. Lassankint szűk lett neki a montekarlói Macedónia is. Kairóban épp úgy játszott, mint az amerikai Rivieran, a Floridában üdülő milliomosok körében. Egy lusztrumja sincs, hogy megrakodva tér haza, zsebében a többi közt három bálnál, amely az egyiptomi alkirály öcsésének félmillióját jelentette. Aztán letört az izigvérig hazardőr, de nincs kizárva, hogy még a saját palotájában fog meghalni.

A viszonyok ismerete nélkül parentálták el annak idején a szegény *Jakabffy Tódort* is, aki tíz éve öngyilkossá lett. Egyetlen bűne az volt, hogy önkrement.

Könnyelmű, de korrekt kártyás volt gróf *Ráday András* is, a szépséges *Terényi Irma* férje, aki most valami napidíjas állásban tengődik.

A félelmes kártyalátrok közt, akik Budapesten dolgoztak, bár *Hadházy József* volt az igaz tipus. Ez be tudott jutni a Nemzeti Kaszinóba s már a madriti grandok közt graszszált, amikor kiderült róla, hogy a valódi neve *Turteltaub Szigfríd* s betörés miatt is ült negyedfél esztendeig.

A büntársa báró *Heyden Alfréd* volt, egy elzúllott német gárdatiszt, aki *Vilmos* császár familiájával is rokonságban állott. Ez hozta össze a jó pártikat, s mikor egyszer *Szliácsra ment* (tolvajnyelvből lefordítva: *vallott*), ugyancsak dolgozott a rendőrség, hogy a részletek titokban maradjanak.

A mánásvilágból zúllott le a *slepper*-mesterségig, a kártyás-kerítésig gróf *Potocki Henrik* is, rokona a *Szemere* Miklós vesztés partnerének. A lengyel arisztokrata nálunk sokáig *Koritovszki* lovaggal, jobb sorsra érdemes honfitársával járt s kelt, amíg a lovag öngyilkosságot nem követett el.

A ma is működő mánás hazardőrök bajnoka, *Sztáray Tibor* gróf. Mig a pénze bővíben volt, nagyon kedvelték itthon. Legutóbb azt a trükköt eszelte ki, hogy a hollandus határon, *Waal*-ban fényesen berendezett játékbarlangot managerelt. A hollandus kormány kitiltotta a managert és teljesen az ország területéről.

s azóta, hogy egy-egy éjszakára se járhat át Waals-ba, a strohmann-ja dolgozik. Sztáray tette meg az ismert kísérletet egy margitszigeti játékbank alapítására is, aminek tervével most is molesztálják *Jósef* főherceg jószágkormányzóját.

A kártyariport püspökfalatja azok a históriák, amelyeket csak nagy óvatossággal, vagy sehogysem lehet föltalálni, mert a riportert könnyen lecsukhatják.

Ilyen fajtájú az a történet, melynek főszereplője ma is *chevalier sans faute et sans reproche*. A barátnője, egy jól szituált, de csöppet se tehetséges színész lakásán ismerkedett meg *Bárczy* László földbirtokossal. Ez harminc ezer koronát nyert tőle écarté-n. Őt nap mulva tudta meg a *chevalier*, hogy *Bárczy* László kedves ismerőse a rendőrségnek, s ő volt az, aki tavaly a Royal-szállóban elnyerte *Grünberger* Mór jómódú ügyvédjelölt egész pénzét. Nem tett följelentést ellene, hanem magához hivatta.

— Kedves barátom, — mondta neki barátságosan, — maga csaló.

— De kérem!

— Na jó . . . Tuloztam. Hát *prestidig ita-tour*, a leggyorsabb ujjművész, akit valaha láttam.

— De kérem!

— Beszéljünk nyíltan. Nem értesitem a rendőrséget, bár közben egy új operációjáról is hallottam, — *ha megtanít a fogásaira*.

A kártyaművész ur elfogadta az ajánlatot. Alig két hét mulva óriási összeget nyert a bécsi zsoké-klubban. Többnyire a *coup de la limonade*-ot alkalmazta, amelyet egyszer ismerttünk már. Érdekes, ahogyan leleplezték. A kártyabüvész fölkereste az egyik vesztlőt:

— Szencziós értesítéssel szolgálhatok, — jelentette ki — illő honorárium ellenében.

Otezer koronát kapott, miután a *chevalier*-vel történeteket elmondta. A klubban nagy ribilliót keltett a leleplezés. Végre is a kártyabüvészt kidobták, azzal, hogy hazudik, sőt Bécsből is kitiltották. De a *chevalier* se játszik már a klubban. Illő diszkrecióval eltávolították.

Budapesten ma nehéz dolga van a hamiskártyásoknak, mivel — amint említettük — csaknem minden pénzes ember zártkörű klubban játszik. Így aztán külföldre mennek s ujjban a német gárdatisztekre vetették ki a há-lójukat.

A híres *Club der Harmlosen* leleplezése óta alig áldozhatnak Vilmos császár tisztjei a játékszenvedelemnek. Klubjaikban állandó és szigorú az ellenőrzés. Játszanak tehát külföldön és külföldiekkel, ha nem lehet otthon és egymással. A világ legjobb adósai. Van ugyanis egy tilalom, amely szerint a német gárdatiszteknek külföldivel egyáltalán nem szabad játszani. A tűznél jobban félnek a magyar partnereket följelentésétől és nincs az a nagy bon, vagy éppen váltó, amelynek összegét ki ne fizetnék.

A kártya ma is pompás jövedelmi forrása azoknak, akik a metiert értik. Akár az angol-pamflagos klubban, akár a robogó vonaton, akár a füstös tolvajtanyákon.

Tábori Kornél.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakszervelete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosház.)

Január 26. Az aradi izraelita nőegylet és népkonyha estélye.

Február 1. Tanítóbal (Iparosház.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi építész szakszerveletének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Február 3. A hódmezővásárhelyi kereskedőállások egyesületének alarcosestélye (Fekete Sas.) — Az aradi összes asztalos, kárpitos, esztergályos és szobrász segédek táncvigalma (Fehér Kereszt.)

(=) **A postások sport-egyletének estélye.** Az *Aradi posta és távirat tisztviselőik sport egyesülete* február 16-án műsoros háziestélyt rendez Láng Testvérek sörcsarnokának különtermében. Az estély tiszta jövedelmének egy részét az

Aradon felállítandó Kossuth-szobor javára fogják fordítani. A meghívókat a napokban küldik szét.

(=) **A tanító-bal meghívóit** ma küldték szét. Így szólanak: Az aradvárosi tanítók segélyalapjuk javára 1907 február 1-én az ipartestület termeiben hangversennyel és tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek. A hangversenyre és táncmulatságra szóló jegyek ára: az öt első sorban (számozott ülőhelyek) egy hely 4 kor., a többi sorokban az ülőhelyek és az állóhelyek ára személyenként 3 kor. Minden fillér a tanító-özegek és árvák fájdalmát enyhíti, ezért felülfizetéseket, adományokat köszönettel elfogadunk. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, Aradváros összes tanítónőinél, tanítóinál és a pénztárnál kaphatók. A hangverseny 8 órakor kezdődik. Tisztelt vendégeinket szépen megkérjük, szíveskedjenek pontosan megjelenni, nehogy a hangverseny megzavarassék.

(=) **Famunkások táncestélye.** Az aradi összes asztalos, kárpitos, esztergályos és szobrász segédek február hó 3-án a Fehér Kereszt dísztermében, az aradi famunkások egyletének házalapja javára zártkörű táncvigalmat rendeznek. Belépő-díj: személyjegy 1.40 kor., családjegy 3 kor., karzat 40 fil.

A szöke asszony.

Egy török kereskedő kalandja.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad január 15.

Érdekes átírat érkezett ma a hamburgi rendőrségtől a budapesti főkapitánysághoz. Elmondja a jelentés, hogy *Hadji Homerovics* plevlői születésű kereskedő ez év elején Budapesten tartózkodott, ahol üzleti dolgait véggezte. Innen Hamburgba utazott Oderbergben át.

Amikor Budapesten a II. osztályu kocsi-szakaszba beszállt, ott két urat és egy hölgyet talált. Az asszony feltűnő szöke szépség volt, erősen rizporozva és beillatozva, a férfiak uri külsejű emberek, akiknek — így mondja a török kereskedő — zsidó külsejük volt.

Hamarosan megismerkedtek és amikor a férfiak bementek az étkezőkocsiba, a hölgy vele maradt és csakhamar erősen udvarolt a töröknek. Elmondotta, hogy az egyik utas a férje, a másik pedig barátjuk, egy vidéki szolgabíró.

Mikor a férfiak visszajöttek, az asszony visszaült volt helyére és újra négyesben folyt a társalgás. Különösen a szolgabíró volt nagyon beszédes és többek között még azt is megkérdezte a töröktől, van-e nála pénz?

Később az utitársak éjjelre elrendezkedtek és csakhamar elaludtak. A török sem tehetett mást, s is elaludt. Meddig aludt, nem tudja, de arra ébredt fel, hogy valaki megcsókolja. A szép asszony volt, aki suttogvamondotta:

— Isten vele! Ha egyszer Budapestre jön, keressen fel, a Császárfürdővel szemben lakom. Az uram és barátunk már leszállt, nem akarták magát felkelteni. Isten vele! — és megegyeszen megcsókolta.

A török nagyon örült a szívélyes bucsuzásnak. Ez körülbelül négy-öt állomással történt Oderberg előtt. Oderbergben ő is át akart szállni. Akkor vette észre, hogy bőröndje eltűnt, elvitték az ismerősei, de eltűnt a pénztárcája is 1200 korona készpénzzel. A barna bőröndben öltözetek és ékszerek voltak és fehérneműek. Értékük közel 2000 korona.

A hölgy 30 év körüli magas, karcsú, világos szöke, valószínűleg festett hajú, mert szemöldöke fekete.

A rendőrség most nyomozza az utazó zseb-tolvajokat és a leírások után kétségtelen, hogy hamarosan kézrekeríti őket.

Pozsony az egyetem.

Müegyetem Temesvárott.

Közgazdasági egyetem Szegeden.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad január 15.

A fenti címek alatt egyik szegedi lapban a következő, állítólag beavatott forrásból eredő cikket olvassuk:

A *Szeged és Vidéke* nem egyszer jelentette már, hogy az egyetem kérdésében a kormány döntött. Megirtuk a kormány határozott tervét s jelentettük, hogy hiába Szeged jogossága, hiába a város nagy anyagi áldozata: az egyetem Pozsony lesz. A képviselőházban és illetékes helyeken nem nyilatkozik a kormány, hanem suttymban már eligért mindent.

Gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter csütörtökön egy nála járt pozsonyi küldöttségnek kijelentette, hogy a harmadik egyetemet Pozsonyban állítják föl. A miniszter kijelentette, hogy ebben a fölfogásban gróf Andrássy Gyula is megnyugodott s ezzel Kassát elejtették.

Wekerle Sándor miniszterelnök viszont a temesmegyei képviselőknek kijelentette, hogy ő, mint Temesvár képviselője, nem feledkezik meg városáról, hanem *Temesvárt lesz a második müegyetem*.

Hát Szegedé mi lesz? Szeged várost is elhallgattatják. Szegeden ipari és mezőgazdasági főiskolát állítanak föl, amelyet azonban a negyedik egyetem két fakultásának fognak nevezni. A kormány ugyanis a pozsonyi egyetemet jogi, bölcsészeti, teológiai és orvosi fakultásokkal tervezi, ellenben a szegedi, egyetemnek nevezett főiskolának három fakultása lesz: ipari, amelyet a kereskedelmi minisztérium költségvetésének keretében létesítenek, mezőgazdasági, amelyet a földmívelési miniszter létesít és jogi, amelyet a Szeged város által följajánlott hat millióból szerveznének. A kormány azután meg fogja ígérni, hogy idővel az egyetemet orvosi fakultással is kiegészíti, ha a város a szükséges hozzájárulásokat megteszi, egyelőre azonban a *szegedi egyetem közgazdasági jellegű lesz*.

Ez a kormány terve. Föltétlenül elhatározott megoldása ez az egyetemenkérésnek. A kormány így akarja. S hogy ez a szándék, azt minden cáfolat ellenére is föntartjuk.

A Sz. és V. nem jelöli meg a közelebbi forrást, melyből ezeket a minden cáfolattal szemben előre is fentartott híreket vette. A forrást mi sem tudjuk egész határozottsággal, de tudjuk a következőket: 1. *Szterényi* József államtitkár a Szegeden tartott iparpártoló nagygyűlés alkalmával már nyíltan beszélt arról, hogy Szeged ipari főiskolát kap; 2. a rendesen jól értesült *Az Újság* már a múlt héten jelentette, hogy Pozsony lesz az egyetem, a többi Versengő városok pedig — első sorban Temesvár és Szeged — kárpoltságul más főiskolákat kapnak; 3. *Kelemen* Béla szegedi főispán, a kormány egyik kedvenc embere, a napokban kihallgatáson volt a királynál és nem titkolta el a nyilvánosság elől, hogy az egyetem kérdése is szóba került az audiencián; a részletekről nem nyilatkozott, de elárulta, hogy Szeged kapni fog főiskolát.

Minden amellest szól, hogy van alapja a fenti értesülésnek.

De mi lesz már most *Araddal*? Nálunk, ahol az egyetemért való mozgalom ugyszólván csak embriójában van, teljes a tájékozatlanság

afelől, hogy mik a kormány tervei és elhatározásai, mit kellene kérnünk és mit lehet elérnünk?

Ideje volna komolyan napirendre tűzni a főiskolai kérdést és erélyesen támogatni a város képviselőjét a többi protekciós városokkal való küzdelmében.

A polgármester párisi útja.

A műbörgyár ügye.

Tanulmányut Augsburgba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15

Varjassy Lajos polgármester párisi útja nemcsak a Westinghouse automobil és légfegyár ügye miatt, de más szempontokból is különös fontosságúnak ígérkezik. Ettől az uttól függ az Aradon tervezett műbörgyár ügye, valamint az aradi vízművek megváltása után a vízszolgáltatás kérdésének teljes rendezése is. A polgármester utitervéről az alábbi tudósítás számol be:

Varjassy Lajos e hó 21-ikén, hétfőn indul el Aradról, mivel az előbb való elutazást lehetlenné teszi Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter megérkezése. A polgármester ugyanis küldöttséget vezet a miniszter elé az aradi felsőbb leányiskola ügyében, de ezenkívül a harmadik egyetem dolgát is szőnyegre akarja hozni Apponyi előtt. Ez a két fontos teendő gátolja Varjassyt abban, hogy hétfő előtt elutazzék.

A párisi utat anélkül teszi meg a polgármester, hogy a közbeeső városokban stációkat tartana. Párisban a tárgyalások előreláthatólag eltartanak öt-hat napig, úgy, hogy a visszaindulás időpontja körülbelül 26-ika lesz. Visszafelé két városban száll ki a polgármester, hogy Aradra nézve fontos ügyeket intézzék el. Ez a két város: Frankfurt és Augsburg.

Frankfurtban az aradi műbörgyár ügye miatt fog egy-két napig időzni a polgármester. Ennek a gyárnak megteremtését részvénytársasági alapon akarták nyelbeütni a tervezők s már néhány hónap előtt ki is bocsjították a részvényjegyzési íveket. Ez az akció azonban nem járt valami nagy sikerrel. Noha így áll a dolog, a frankfurti Justh J. cég mégis ragaszkodik a gyár felállításának tervéhez, mert a kedvező konjunkturák s a város által nyújtandó előnyök sikeres üzletet ígérnek. Az alapításhoz szükséges összeg már majdnem teljesen együtt is van s a még szükséges tőkét biztosítandó, az érdekelték e hó 30-án Frankfurtban értekezletet tartanak, melyre Varjassy Lajost is meghívták, hogy a még tisztázandó kérdéseket megbeszélhessék vele. A gyár tehát minden valószínűség szerint létrejön még pedig ugyyszólván kizárólag idegen tőkével.

Frankfurtból Augsburgba utazik a polgármester. Az augsburgi vízművek ugyanis ugy technikai tökéletesség, mint szakszerű kezelés dolgában mintaszerűek, úgy, hogy az egész kontinensnek példa gyanánt szolgálnak. Varjassy Lajos alaposan tanulmányozni akarja ezt az intézményt s főleg ennek kezelését, hogy annak idején, mikor az aradi vízművek a város tulajdonába mennek át, az augsburgi minta szerint rendezhesse be a vízszolgáltatást és a vízművek kezelését.

A polgármester előreláthatólag február 1-én vagy 2-án tér haza. Távolléte alatt Kádás Kálmán főjegyző fogja helyettesíteni.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: A tökéletes feleség, színmű. (Bérlet C.)
Csütörtök: Hamlet, tragédia. (Bérlet A.)
Péntek: Szép Ilonka, daljáték. Bemutató előadás. (Bérlet B.)
Szombat: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlet C.)
Vasárnap: Délután: A huszárcsiny, népszínmű.
Este: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlet A.)

A tökéletes feleség.

(Színmű 4 felvonásban. Irta: Pinero W. Artur. Bemutató előadás.)

Ha angol író darabja világgörruira indul, akkor csakis siker járhat nyomában. A francia iskola raffinált dekadenciájával ellentétben, az átlátszó fehérség, puritán tisztaság az, ami az angol irodalmi termékeknek ugyanolyan nagy sikert biztosít, mint a franciáknak éppen az ellenkezője.

Pinero darabjában nincsenek megrázó, alig megoldható problémák, nincsenek kiélesedett helyzetek, melyek izgalmassága az idegekre akarna hatni, emberek vannak benne kis és nagy erényekkel, büneikkel, fogyatékságaikkal. Emberek, akik itt járnak közöttünk, akik mi magunk vagyunk, akiket megértünk, mert hiszen tulajdonképen rólunk van szó.

Gyönyörűen megírt, szép és igaz darab Pinero darabja. Két főalakja közül az egyik már halott, kinek bántóan tökéletes emlékével kell elkeseredett küzdelmet vívni az élő asszonynak, aki csodálatra méltóan tökéletes, hibátlan, nagylelkű teremtés. Jobb, de hogy is jobb, összehasonlíthatatlanul jobb az elhunytnál, mert az megszegte a hitvesi hűséget, amire a második asszony jön rá, de ez nagylelkűen elfelejti amit az elhunyt imáadásában annak hozzátartozói vele szemben vétkeztek és a boszu gondolatát is kiöli szívéből, hogy boldogan élhessen férjével.

Forshaw hírlapíró megjelenik Jesson Filmer képviselő házában, hogy adatokat szerezzen arról az ünnepélyről, amely másnapra tüzelt ki abból az alkalomból, hogy megnyitják a parkot, amelyet Jesson adományozott a városkának első feleségének, Ridgeley Annabel emlékére. Annabel már néhány éve nem él, de a házban minden körülötte, a tökéletes feleség körül forog, kinek emlékét különösen szülei, néneje és öccse őrizik, valamint befolyásuk alatt van Filmer is. Filmer második felesége, Nina, kénytelen-kelletlen türi ezt. Mint Annabel egyetlen fiának, Dereknak nevelőnője, került a házhoz, amelynek ura beleszeretett és mielőtt a boldogult rokonai megakadályozhatták volna, nőül is vette. Azóta a Ridgeley-család tagjai üldözik, ezernyi kifogást emelnek szabad viselkedése, őszinte természetének megnyilatkozásai ellen, elidegenítik tőle a fiút is, akit arra szoktatnak, hogy Ninában még mindig a nevelőnőt lássa. A puritanizmus nyomasztó levegőjét terjesztik a háznál ezek a Ridgeleyk és a francia kisasszony, Berthe, is annak a hatása alatt van. Hilary, a Filmer bátyja, aki diplomata, így találja fivérének házat, amikor látogatába érkezik. Itt tudja meg, hogy Nina szeret a kölyök-kutyákkal játszani és még cigarettázik is, amin ugyan meg lehet botránkozni. Az európai gondolkozásu, nemesszívű Hilary azonban nem ítélkezik így szigorúan és csakugyan, amint először találkozik Ninával, hamarosan megértik egymást és előrelátható, hogy jó barátok lesznek.

Maureward őrnagy, a ház régi barátja, kedvence Dereknak, a kis Jesson fiúnak, a kivel különben elég nehezen bírnak. Maureward is rendkívül szereti a gyereket, a ki őt Maurrynak szokta nevezni, még pedig sulks-Maurrynak, vagyis mogorva Maurrynak, mert oly ritkán nevet. A gyermeknek és az őrnagynak kölcsönöz vonzalmát kedvesen mutatja be néhány jelenet. Más jelenetekben meg azt látjuk, mint készül a család a másnapi ünnepélyre oly formán, hogy csak Annabel emlékére legyen szó, de Nina ki legyen zárva mindenből. A mikor arról van szó, hogy szökőkút is legyen a parkban, nagy lelkesedéssel fogadják az ötletet, de

mihelyt Nina magára akarja vállalni ennek dolgát, elfordulnak az eszmétől és ezzel is végig sértik Ninát, a ki elkeseredve hagyja ott a társaságot. Itt közbelép Hilary, aki gyönyörű szavakkal mutatja ki, mily helytelen uton haladnak a háznál Ninával szemben. A szegény asszony visszajön, erőt vesz magán és megköveti a családot, de a mikor újabb sérelem éri, magánkívül kijelenti, hogy nem akar tudni a a familiáról és nem vesz részt a park-ünnepélyben.

Nina ragaszkodik szándékához és a mikor az egész család gyászruhában van, ő világos öltözékben jelenik meg. Nem akar megjelenni az ünnepélyen, a melyen ugyanis csak szomorú szerep jutna neki. De ezzel tömérdek pletykának adna tápot és a hírére féltékeny képviselő irtózik ettől. Annaira hatalmában van az első, a tökéletes asszony családjának, hogy a leg-erélyesebben követeli Ninától, hogy menjen el az ünnepélyre. Nina nem enged. Ekkor megjelenik Derek, aki az éjt új szobájában, az Annabel eddig érintetlenül tartott szobájában töltötte. Egy dobozot talált ott a szekrény alatt. Nina önkéntelenül babrál a dobozban és leveleket talál benne, a melyek kétségtelenül bebizonyítják, hogy Derek az Annabel és — Maureward gyermeke. A tökéletes asszony tehát hűtlen volt férjéhez, aki még most is imádja, aki még most is a rendszeret, a háziasság mintaképeként emlegeti a szeles Ninával ellentétben. Első haragjában a leveleket meg akarja mutatni a férjének, de Hilary eltéríti a szándékától. Az ártatlan gyermekre hivatkozik, aki mitsem véteve, szerencsétlen áldozata lenne anyja bukásának. Fattyuvolta napvilágra jutna és egyedül ő bűnhődne anyja bűnéért. A hatalmas jelenet behatása alatt Nina nemcsak, hogy lemond a boszujáról, de kész elmenni az ünnepélyre is.

Nina egészen megváltozott. Mindenben enged a Ridgeleyk óhajainak. Lemond a cigarettáról, lemond a kutyákról. Hilary másrészt kezdi a ház tisztogatását és mindenekelőtt Maurewardot készíti arra, hogy távozzék. És látva Nina mártíromságát, nem akar tovább cinkosa lenni a zsarnokoskodó családnak és felnyitja Filmer szemét. Az eddig pipogya, aggodalmaskodó ember erőt vesz magán és egyszerűen kiadja az elődsi rokonok útját. Nina elégeti a Maureward leveleit és a házastársak szive is, lelke is egymásra lel.

Tökéletes művészettel van beállítva Pinero darabjában az elveszett leány imádatában a szívtelenségig elvakult család. Hilary szimpatikus, ötletes alakja és mindennek felett Nina tökéletesen megrajzolt, egyszerű, nemes lénye.

Az előadás mintaszerű volt. H. Novák Irén (Nina) és Szendrey Mihály (Hilary) a művészetnek olyan magaslatára emelkedtek mai előadásukkal, hogy csakis az elragadtatás hangján lehet megemlékeznünk róluk. Novák Irén a mellőzésekkel, raffinált szekaturákkal agyongy tört asszony érzelmvilágának egész skáláját kifejezésre juttatta beszédben és játékban. Novák Irén művészete ma kevés vetélytársra talál a legnagyobb színművésznők között is.

Szendrey Mihály Jesson Hilary szerepében hatalmas volt. A szerep szellemes mondásait tökéletes poentirozással vitte sikerre a drámai jelenetekben pedig megrázó volt. A közönség nyílt színen több ízben lelkesülten ünnepelte. A harmadik felvonás nagy jelenetében pedig, mikor a boszútól való elállásra bírja Ninát, percekig megakasztotta az előadást az elementáris erővel kitörő tapsvihar.

Első helyen kell megemlíteni a kis Benkő Gizit, aki Derek szerepében kifogástalan művészettel játszott. Ezt a gyermeket beszélni hallva, megfélemezünk, hogy egy gyermek játszik, ezt a gyermeket kritizálni kell. Ezzel a talentummal Benkő Gizi vagy csodagyermek vagy művésznő.

Az előadás sikerét mindenben elősegítették Zalay Margit, Benkőné, Kesztler, Várnay Delli, Szathmáry és Beregi. A nevelőnőt Lászy Etel adta bántóan rosszul. Nem tud beszélni, kár nagyobb szerepben felléptetni. H. G.

* **Szép Ilonka.** Szabados Béla bájos zenéjű operettjével a társulat énekes személyzete már teljesen elkészült. A próbák naponként folynak s a rendezésben a legnagyobb gondoskodás történt oly irányban, hogy Szabados Gyula librettójának finom hangulatai teljesen érvényesüljenek. Az igazgatóság új díszleteket készített a darabhoz, amelyek közül különösen az utolsó felvonás téli tájképe emelkedik ki. A ruhák is újak és korhűek. A szereposztás a következő: Mátys — Kaposy Józsa, Ilonka — H. Harmath Józsa, Peterdy — Hunyady József, Bolond — Nyáray Antal, Apród — H. Körössi Juci, Herczegkisasszony — Zalay Margit, Csaplárosné — Zsigmondy Anna, Cinkotai kántor — Szathmáry Árpád.

Párisi kohlományok.

Varjassy Lajos — Steiner Jakabhoz.

Arad, január 15.

Kedves Jakabom! Párisból írom ezt a pársort Neked, mint aki a közügyek iránt mindig melegen érdeklődöl. Be akarok számolni róla, hogy párisi utamon mennyi kellemetlenség ért a város érdekében és remélem, hogy ezek után te is lemondasz arról az interpellációról, amelyet hazajövetelem után akartál elmondani. Légy meggyőződve, hogy Párisban is szem előtt tartom az Úváltér érdekeit. Ami pedig a te pótadódát illeti, fogadd ígéretet, hogy ezt legkésőbb, mielőtt befizetted a városi pénztárba, a felére fogom leszállítani.

Hogy elülről kezdjem a dolgot, tudatom veled, hogy ez a szóban forgó Páris Franciaországban fekszik és sokkal nagyobb város, mint Arad. Ami az itteni viszonyokat illeti, azokról csak annyit tudtam meg, hogy itt minden nőnek van viszonya, még pedig többnyire férfiakkal, ami beláthatod, kedves Jakabom, — még a pótadónál is rosszabb. Ha én polgármester lennék Párisban, szólnék az itteni Lőcsnek és megcsinálnék a viszony-adót, amely annyira fellendítene a város sorsát, hogy a harmadik egyetemet a saját erőnkől is felépíthetnénk, ha ugyan te, kedves Jakabom, nem elleneznéd. Mit gondolsz, lehetne-e Aradon is valami ilyesmit nyelbelíteni? Mert a szószavazó nem vált be.

Idő egyebként vasuton jöttünk és utközben már sok minden ajándékot vásároltunk az otthonmaradtaknak. Neked vettem egy tölcsért Nürnbergben, ahol egyúttal egy vas-szűzöt is láttam. Kérlek, figyelmeztess rá Fényes Kálmánra. Akartunk rövid-árut is venni, de úgy tapasztaltuk, hogy nem érdekes, mert olyan árat kértek tőlünk, amelyekért hosszú-árut is kaphatnánk. Strassburgból küldtem Szalay Arnoldnak egy libamájpástétomot, amelyen kívül a műnszter nevű székesegyház szintén érdekes látványossága a városnak. Nürnbergben igen sok kefégyárat láttam s az egyik gyárost fel is szólítottam, hogy helyezze át a telepét Aradra. Erre ő így felelt:

— Uram, én a kofét csak gyártani szoktam és nem enni.

Én ingyen tolkat akartam felajánlani neki, de félttem, kedves Jakabom, hogy ez nem fog neked tetszeni. Így tehát Aradon kefégyár so lesz. Ha elgondolom, hogy mennyi gyár nem létesült már nálunk, valóságos gyárvárosnak látom Aradot. Ott van a műselyemgyár, a műbörgyár, a cukorgyár, a műkőgyár, a harisnyagyár, a parkettgyár. Oh Jakab, Jakab, mennyi adóalanyt veszítettünk el rövid pár év alatt!

Megnéztem a nürnbergi színházat is, mert kíváncsi voltam, hogy milyenek azok a híres mesterségnokok. Mondhatom azonban, hogy nagyon csalódtam, mert ezeknél az embereknél a mi színházunk drámái hőse sokkal jobban énekel. Nem is tudom, minek emlegetik mindig a külföldet, mikor például itt egy tisztességes paprikás esztergelyt sem tudnak csinálni.

Párisban még egyelőre nem igen néztem körül,

megerkezésemet azonban hivatalos átiratban tudattam *Fallières* elnökkel. Tudod Jakab, ez körülbelül olyan, mint nálunk a király, azzal a különbséggel, hogy nincs neki tábornoknagyi uniformisa és hogy csak délelőtt tart hivatalos órát. Ha hazaérkezem, én is elfogom törülni — ha neked is úgy tetszik — a délutáni hivatalos órákat. A hivatalos átirat különben így hangzott:

Elnök Ur! Ezennel tudomsvételi céllal értesítettik, miszerint Arad sz. kir. város polgárainak bizalmából a város polgármesterévé választott. Varjassy Lajos nevezetű, római katolikus, családós, büntetlen előéletű, bajusza szőke, magassága 168 cm, fogai épek személyleírásu egyén folyó évi, folyó havi 14-ikén megérkezvén a francia birodalom fővárosaként szolgáló Párisba, törvényhatósági megbízatás foganatosításának eszközését végzendő, a közintézmények tanulmányi megismerését mielőbbi foganatosítás tárgyaként tekintvén, ennek célszerű befejezhetőse iránti tiszteletteljes kérelmét azzal terjeszti elő, miszerint a fentiek tudomásulvételével a foganatosítás hógy és mikéntje felől rendelkező meghatalmazási okiratot kiállítani és rövid úton hozzám juttatni ne terheltesék.

Azt hiszem, kedves Jakabom, jól van megfogalmazva. De hát hadd bámuljon a francia! Van ezeknek valami *Anatol France* nevű írójuk, nagyon felvannak vele. De fogadok, hogy az nem ir ilyet, pedig nálunk a torony alatt minden díjtalan gyámkorok ilyen szépen fogalmaz.

Most azonban megyek, lemosom az uti port. Isten áldjon meg Jakab, ha lehet, hozok neked egy becsületrendet. Ülel

Varjassy s. k.

A másolatért felelős

—zab.

Egy asszony és egy ügyvéd.

Fényes Kálmán pofozkodik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15

Az utóbbi időben legtöbbször emlegetett aradi ügyvédek egyike: Fényes Kálmán dr. tegnapi este ismét kellemetlen kalandba keveredett. Forrásunk szerint saját hibájából érte a kellemetlenség, melynek folytatása a büntető bíróság előtt következik. Az eset száraz rövidséggel elmondva a következő:

Tegnap este Benedek Géza Aulich Lajos utca 19. szám alatt levő üzletében tartózkodott Fényes Kálmán dr. ügyvéd. Rakosgatás közben Benedek Géza észrevette, hogy egy üveg spiritusz eltűnt. Anélkül, hogy bővebben kutatta volna az eltűnés okait, a vele egyházban lakó *Andrevits* Sándorné fiát gyanúsította meg, hogy ellopta a spirituszt. A fiu járt utólag az üzletben és ez táplálta benne a gyanút.

Fényes dr. habozás nélkül berontott Andrevitsék lakására és ott éktelen lármázás közben követelte az állítólag ellopott spirituszt. A megrámadott asszony felháborodással utasította vissza Fényes gyanuját mire az ügyvéd *ütlegelni kezdte az asszonyt*, majd keresni kezdte a szobában a spirituszt.

A nagy lármára többen siettek a megrámadott asszony segítségére. Neupauer Béla, Rieger József, Szállasy Aladár, Pavlicsek Ferdinánd voltak tanúi a kínos botránynak. A jelenlevők egyike megönnva az ügyvéd pofozkodásait, a közben lakó *Szeczepkovszky* Teofil rendőrhadnaggyért sietett. Szeczepkovszky gyorsan megérkezett és mikor az asszony elpanaszolta neki, hogy miként ütlegelte az ügyvéd, a rendőrhadnagy nagyon ulyesen felvilágosította, hogy ezt egy percig sem kellett volna tőrné.

Több sem kellett Andrevitsnének: *nekirohant az ügyvédnek és agyba-főbe verte*. Alig

lehetett megfékezni a méltán elkészedett asszonyt. Csak nagynehezen szabadulhatott ki Fényes dr. a kellemetlen szituációból.

Andrevitsék magánlaksértésért feljelentést tettek Fényes Kálmán ellen s így a bíróság előtt újra találkoznak.

Nessi Pál ügyei.

Vád alatt csalásért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 15

A budapesti büntető törvényszék vádtanácsa ma hirdette ki határozatát *Nessi Pál dr.*, volt országgyűlési képviselő ellen folyamatba tett bűnügyekben beadott ügyvézi vádiratra a védelem által előterjesztett kifogások felett.

A büntetőtörvényszéknél Nessi Pál ügyvéd ellen, még amikor képviselő volt, *négy ügyben* indult meg vizsgálat. Hosszan tartott az ügyek tisztázása, egyrészt az esetek bonyolult volta, de azért is, mert a bűnpörökbe Nessi egy volt kliense: *Schwartz* Ábrahám ügynök útján keveredett bele és a panasztevők is utóbb másként adták elő a tényállást. Ennek dacára a királyi ügyészség valamennyi esetre nézve vádat emelt. de a törvényszék, mely *Langer* dr. bíró elnöklése mellett a minap foglalkozott a négy bűnpörrel, ma kihirdetett határozatával csupán egy feljelentés tekintetében helyezte Nessit vád alá *csalás* címén, Schwartz Ábrahámot ezenfelül még *sikkasztásért* is vád alá helyezték. A tárgyaláson, melyen a közbíró *Magyar* István dr. kir. ügyész képviselte és Nessit *Ábrahám* Dezső dr. orsz. képviselő, Schwartzot pedig *Edvi-Illés* Károly védte, a következő vádak felett ítélték a bíróság:

Requinyi Attila gyógyszerész azt a panaszt tette, hogy tőle Nessi és Schwartz, patikakaj szerzésének az ürügye alatt, kicsaltak *6000 koronát*. A közbenjáró Schwartz volt s a vád szerint meghatalmazást is adott az ügyvéd képviselőnek arra, hogy dolgában eljárjon. Nessi elismerte a pénz átvételét, de abban a formában, hogy azt kölcsön gyanánt kapta s érte nemcsak váltót adott, de Requinyi a kamatokat is levonta. Időközben aztán egy a tőkét, mint kamatait a költségekkel együtt visszafizette. A vádtanács e vádat illetően, már azért is, mivel egy ügyvédnek tilos cselekmény elkövetésére érvényes meghatalmazást adni nem lehet, megszüntette az eljárást.

A második esetben *Schubert* Lipót katonatiszt volt a feljelentő, de panasszal egyedül Schwartz Ábrahám ellen lépett fel. Schubert nőül akarván, egy ingatlant akart venni, melyre a házassági övadékát betáblázni lehetett. A vásárlással Schwartzot bízta meg s az ő közvetítésével vett is a menyasszony egy *36.000* koronás birtokot, egyelőre *17.000* koronát fizetvén. A pénzt Schwartz vette át, de belőle csupán hater ezer koronát adott ki az eladónak. Mikor e miatt letartóztatták s már ötödször hallgatta ki a vizsgálóbíró, egyszerre azzal állt elő Schwartz, hogy a pénzből tizezer koronát Nessinek juttatott. Így aztán ebbe az ügybe is belevonták Nessit, bár Schwartz beismerete utóbb, hogy a rávonatköző terhelő valamást minden alap nélkül, bosszúból tette. A bíróság most csak Schwartz Ábrahámot helyezte vád alá *sikkasztás* miatt.

Pallai Miksa, aki harmadik a panaszosok sorában, a kliense volt Nessinek s ennél egy alkalommal letétbe helyezett egy *1800* koronás takarékkönyvet. Nessi a pénzt kivette a bankból és a maga céljaira fordította, amiért aztán ügyfele feljelentette, a sikkasztás vádját emelve ellene. Mikor a vizsgálat folyt, Pallainak be kellett ismernie, hogy annak idején megengedte volt Nessinek a takarékkönyv felhasználását. E vallomás alapján a törvényszék most ebben az ügyben is megszüntette az eljárást.

A negyedik eset az, amelyben Nessi Pált vád alá helyezték. Nessi két év előtt megvette *Komáromy* Károlynak a házát s az a megállapo-

dás jött létre közöttük, hogy az ingatlanra első helyen egy 50.000 koronás bankkölcsönt fognak bekebelezni. Ennek megfelelően irást készítettek, de a kiállított bekebelezési engedélyen az összeget nem tüntették fel. Történt aztán, hogy első helyre csupán 45.000 koronányi bankkölcsön jutott. Mivel pedig ekként Nesi ötezer koronával látszólagos előnybe jutott, az ügyesség ellene, közokirathamisítást látva fennforogni, vádat emelt. A bíróság is törvényellenes cselekedetet állapított itt meg, de az esetet *csalásnak* minősítette s amint említettük, vádhatározatot hozott.

A főtárgyalást úgy Nessi, mint Schwartz ellen már legközelebb megtartja a törvényszék.

SPORT.

+ Az Aradi Turista-Egyesület választmánya január hó 16 án, szerdán délután 6 órakor az egyesület helyiségében (Vas szálló) ülést tart. Tárgy: 1. Évi munkaprogram megállapítása. 2. Háziestély és piknik előkészítése. 3. Új tagok felvétele. 4. Indítványok.

Justh lemondással fenyeget.

Korholja a 48-asokat.

Kinos jelenet a Házban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 15

A képviselőház mai ülésén váratlanul kinos jelenet játszódott le, amely egy időre lezárította az érdeklődés középpontjában álló Polónyi-Halmos affért is. Amikor Kmetty Károly a kultusztárca tárgyalásánál mondott beszéde során engedelmet kért a Háztól, hogy a tárcához nem tartozó színészeiről is beszélhesen és a függetlenségi párti képviselők hajlandók is voltak az engedélyt megadni, Justh Gyula elnök előbb a nyílt ülésen, majd különösen a folyosón éles szavakban kikelt a 48-as képviselők ellen, akik a házszabályokba ütköző magatartásukkal lehetetlenné teszik neki az elnöki szék megtartását. Szerencsére a Ház nem volt határozatképes s így a szavazás nem dezavualta Justhot, aki Wekerle Sándor miniszterelnöknek már be is akarta jelenteni lemondását. Nagynehezen aztán sikerült Justhot lemondási elhatározásáról lebeszélni és így a lappangó igazságügyminiszteri krízist nem teszi most az elnökválság is.

Ismeretes, hogy Justhnak nem ez az első összejövedése a parlamenti többséggel, amely — Justh szavai szerint — sokszor hajlandó a házszabályokat fölrugni. Azonban oly komoly konfliktus, aminő a mai volt, még nem fordult elő Justhnak egy évi elnökség alatt.

A kinos jelenetről fővárosi tudósítónk távirata alapján az alábbi tudósítást adjuk:

A képviselőház mai ülésén Kmetty Károly a közoktatásügyi tárca költségvetési tárgyalásánál hosszabb beszédében rátért a színészet kérdésére is és elmondta, hogy a budapesti színházakban meztelenség dühöng.

Justh Gyula elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy a színházak kérdése a belügyi tárca elé való.

Kmetty Károly: Jelentette a Háznak, hogy erről a kérdéstről akar szólni.

Elnök: De a Ház nem határozott eb en a kérdésben. Meg nem engedhetem, hogy olyan tárca költségvetését itt újból szóba hozzák, a mit már letárgyaltak. Ez kijátszása a házszabályoknak.

Kmetty Károly: Kéri a Ház engedélyét.

Elnök: Kérdem a Házat, megengedi-e Kmettynek, hogy másról beszéljen, mint amiről tárgyalunk. (Nagy zaj.)

A függetlenségi párt nagyrésze az engedély mellett állt fel, az alkotmánypárt ellene.

Elnök: Kérem megszámlálni a szavazókat. (Megtörténik.) A Ház nem határozatképes s így az ülést fél órára felfüggesztem. (Nagy zaj.)

Elnök magából kikelt arccal futott le az elnöki emelvényről s ezzel a szavakkal támadt a saját pártjára:

— Mondhatom nektek, ezek elviselhetetlen állapotok! Én le is fogom vonni a konzekvenciákat. Válasszatok olyan elnököt, aki az ilyen inzultusokat zsebrevargni hajlandó. Én nem vagyok olyan!

Nagy izgalommal tódultak a képviselők a folyosóra. Itt azután rettenetes vihar keletkezett. Justh Gyula dühösen kiáltotta:

— Mindig cserben hagytok s a házszabályok ellen cselekedtek. Miért nem beszélt Kmetty a belügyi tárcánál a színészethez vagy miért nem interpellál? A házszabályokat nem lehet folytonosan negligálni, inkább otthagynom az elnöki széket.

Többen csitítani akarták Justhot, de ez annál kevésbé sikerült, mert mások az izgatott elnökkel még vitatkozni kezdtek. Zlinszky István és Somogyi Aladár a szólásszabadság érdekében vitatkoztak, míg Nagy Ferenc és Ballagi Aladár csitították az elégedetlenkedőket. Hoitsy Pál és Dániel László hangosan kiáltották:

— Igazad van, elnök ur!

De Justh nagyon mérges volt és egyenesen Wekerle Sándor miniszterelnök szobája felé tartott, hogy bejelentse lemondását. Utközben Nádkó Sándor gróf fiúmei kormányzóval találkozott és tőle tudta meg, hogy Wekerle éppen a szegedi küldöttséget fogadja. Az újságírók ekkor közrefogták Justhot, aki előttük a következőképp fakadt ki:

— Nem engedem a házszabályokat fölrugni. Ez még a legsötétebb időkben sem volt, de a mostani többség többször megteszi.

Rakovszky István is odaérkezett és Justhnak fogta a pártját:

— Igazad van, méltóságos uram, még nagyon is gyöngye vagy! Szilágyi Dezső sokkal keményebben bánt el a rakoncátlankodókkal.

Ekkor jött Wekerle Sándor miniszterelnök Návay Lajossal. A miniszterelnök mindenben a házelnöknek adott igazat, de nagyon kérte, hogy álljon el lemondási szándékától.

Közben eltelt a félóra. Justh Gyula újra megnyitotta az ülést és konstataálta a Ház határozatképességét. Ezután felállott Kmetty Károly és visszavonta kérelmét.

Ezzel az incidens el volt intézve. Justh Gyula átadta az elnöki széket Rakovszky Istvánnak, ő maga pedig kiment a folyosóra, ahol Szatmári Mór, Szász József, Nagy György és mások előtt magyarázta az eljárását.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Foto-Klub folyó hó 16 án, szerdán este 9 órakor a Központi kávéház külön helyiségében választmányi ülést tart melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

(*) A mezőkovácsházi urikaszinó f. hó 13-án tartotta rendes évi közgyűlését és tisztújítását. Elnök lett: Kövér Béla főszolgabíró, alelnök: Temmer Dávid, titkár: Leisch Ferenc, pénztárnok: Balázs István, ellenőr: Brenner Antal, könyvtárnok: Berkovics J. Választmányi tagok: Szilágyi Kálmán, Kadas Mihály, Sehl György dr., Schaffer Samu dr., Oláh Károly, Görög János, Rócsa József, Szabady Viktor, Harsányi Gyula, Faragó Imre.

Polónyit menesztik.

Támadás készül a Házban.

Andrássy — Polónyi ellen

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 15

A nagy és kis politikai kérdéseket egyaránt háttérbe szorította a Polónyi Géza igazságügyminiszter és Halmos János közötti affér. A kinos ügy fejleményeit ma miniszteri tanácskozásokon is megvitatták. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma felvetette a kabinet-kérdést, azt követelvé a minisztertanácsban, hogy Polónyi vagy mondjon le, vagy indítson pert a támadói ellen, — de más módja az elintézésnek nincs.

Távirataink a mai eseményekről az alábbiakban számolnak be:

A folyosó hangulata

Mikor megnyitott a mai ülés, kevesen voltak még a folyosón. Csönd van a t. Házban és ez kissé különös most, amikor egy ország igazságügyminiszterének becsületét boncolgatják a közvélemény szemeláttára. Az ilyen csönd nagyon is kétértelmű: lehet cinikus közöny, de lehet fagyos elítélés is.

A néptelen folyosón karonfogva sétál Andrássy Gyula gróf Jekelfalussy Lajossal és titkolózva suttognak. Aki látja őket, jelentősen mondogatja:

— Polónyiról beszélgetnek!

Némelyek találgatják:

— Dehát Jekelfalussynak mi köze van ehhez?

— Oh, két irányban is van köze hozzá. Egyrészt a Polónyi-ügy lovagiassági kérdés, ebben pedig a honvédelmi miniszter kompetens szakember. Másrészt pedig Polónyi most csávában van és Jekelfalussy abban is elsőrendű szakember, hogyan lehet miniszternek ép bírrel kimenekülnie a csávából...

Az a kevés képviselő, aki eljött a mai ülésre, természetesen mind a Polónyi-ügyről beszélget. Vita azonban alig van; a vélemények nagyon is egyértelműek. Persze Polónyi nincs bent a Házban, Wekerle Sándor makacsul a bársonyszékben marad, egy pillanatra sem hagyja el. Ugy látszik, ez a legkényelmesebb módja annak, hogy ne kelljen nyilatkoznia... És mivelhogy a szónokok egy csöppet sem érdekesek, a háta mögött ülővel suttog állhatatosan, mintha fontos magánügyeket kellene megbeszélnie vele. Így legalább távol tartja magától azokat, akik kíváncsiak volnának arra, hogy mi a magyar miniszterelnök nézete akkor, amikor egyik miniszterének a becsülete súlyosan beteg...

A folyosón megjelenik most Kaas Ivor báró és természetesen nagy érdeklődéssel fogják körül, mert ő volt Polónyi egyik segédje. A báró most is temperamentumos, mint mindig és hevesen kiáltja:

— A demokrata maffia ezzel a hajszával azt akarja előkészíteni, hogy majd ha Ferenc Ferdinánd lesz a király, Polónyi Géza legyen a miniszterelnök!

A dán báró e szavainak klasszikus homálya, amely egy világhírű honfitársának, Hamlet királyfinak miszticizmusával vetekszik, persze izgatta a kíváncsiakat. Faggatták is:

— Hogy érted ezt?

De a báró egy félhivatalos jósda titokzosságával ismételte:

— Ismétlem, amit tudok. A demokrata maffia ezzel csak azt akarja előkészíteni, hogy

Ferenc Ferdinánd miniszterelnöke Polónyi Géza legyen... Szép kis társaság!

Valaki megkérdezte:

— Kikre érted? Ferenc Ferdinándra és Polónyira, vagy a demokratákra?

De a báró most már úgy vélte, hogy éppen elég fényt vetett a homályba és tovább sietett...

Egy csomó nyilatkozat.

Annyi nyilatkozatot még sohasem szült politikai affér, mint ez a Polónyi-Halmos-ügy. Eltekintve Polónyitól, Halmostól és segédeiktől, két nap alatt különböző helyeken és a lapok hasábjain legalább ötszáz nyilatkozat látott napvilágot, részint politikusok, részint fővárosi vezéremberek szájából és tollából. Jutott mára is egy pár.

Egy újságíró ma kérdést intézett Barabás Bélához, a függetlenségi párt egyik alelnökéhez, aki így válaszolt:

— Ez nem a párt ügye. Ez Polónyi saját ügye. Végezze el ő maga. A dolog legfeljebb még a kormányt érdekli egy kicsit, mert a kormány tagjaira nézve talán még nem egészen közömbös, hogy milyen emberrel ülnek egy kabinetben.

Más a véleménye ebben az ügyben Ugron Gábornak, a párt másik alelnökének. Szerinte Polónyit a pártnak nem szabad elejtenie, teljes erejével melléje kell állania a „demokrata” támadásokkal szemben.

A függetlenségi párt egyik nagyon előkelő tagja, aki miniszteri kandidátus is volt (és még ma is az) a következőképpen nyilatkozott:

— E pillanatban teljesen mellékes, bűnös-e Polónyi vagy nem bűnös. A függetlenségi pártnak nem szabad öt cserbenhagyni, mert ha ezt megteszi, megrendül a kabinet állása. Éppen azért jelentse ki magát úgy a kabinet, mint a függetlenségi párt: szolidárisnak Polónyi Gézával. Igenis, tessék tudomásul venni, ma szolidárisak vagyunk Polónyival. Nemsokára tárgyalni fogják az igazságügyi költségvetést. Bizonyára szóvá fogják tenni ezeket a dolgokat. Polónyi elég ügyes ahhoz, hogy megvédelmezze magát. Sajtópört pedig nem fog indítani. Ha más ügyből kifolyólag támadnák meg, ismét okmányokat hoz nyilvánosságra.

Az alkotmánypártban Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár, aki segédje volt Polónyinak, ezt mondotta:

— Halmos egyetlen tényre hivatkozott: a Gschwindt-gyár kitelepítésére. Ez az ügy pedig teljesen tisztázva van. Erről többé nem is lehet beszélni. Polónyi föl van mentve, ellenben kétes világitásba helyezi Halmos Jánost, aki polgármestersége korában nem járt el korrektül.

Több lap nagyon biztatta Polónyit, hogy forduljon a bírósághoz.

— Ezt nem teheti meg az igazságügyminiszter — magyarázták a barátai — mert az ügy hónapokig elhúzódik. Ez alatt az idő alatt pedig az igazságügyminiszter folyton függésben lenne alárendeltjeivel szemben.

— Bocsánat — felelték erre, — amikor Wekerle először miniszterelnök volt, szintén indított sajtópört.

— Igen, de ő nem volt igazságügyminiszter.

Batthyány Tivadar gróf azt indítványozta:

— A függetlenségi párt két tagja keresse föl Halmos Jánost és szólítsa föl, hogy hozza nyilvánosságra azonnal összes vádjait a legnagyobb részletességgel. Legyen végre világosság! Nemcsak a párt érdeke az, hanem az egész ország érdeke.

Günther Antal — igazságügyminiszter?

Polónyi Géza ma sem mutatkozott a Házban; ellenben az ügyei, a bűnei ott kovályogtak ma is a levegőben, a folyosókon, az étkezőben, az irodákban és a miniszteri szobák neszfogó ajtóinak mögött. Délfelé hosszabban megvitatták a miniszterek Polónyinak ma reggel megjelent írásos mosakodását és a vele járó konzekvenciákat. Mindenféle osztatlanul konstatálják, hogy az a nyilatkozat, amelyben Barczay István polgármester elmondja, hogy nem tartalmazta föl Polónyit a vele folytatott beszélgetés fölhasználására: teljesen lerontja a hosszú és körmönfont mosakodás hatását.

Fülepp Kálmán főpolgármester is benjárt a Házban és Andrássy belügyminisztert kereste. Közben beszélgetett a képviselőkkel és újságírókkal, de a Polónyi-ügyről egy szót sem szólt.

— Hagyjuk ezt az ügyet, mondta, az a magam részéről el van intézve.

Minden jelenséget összevéve — azt is, hogy Kossuth Ferenc fáradozik Polónyi megmentésén — az igazságügyminiszter bukott ember. A néppárton már azt is tudják, hogy az utódja Günther Antal, Polónyi államtitkára lesz. Volt szó róla, hogy az igazságügyi széklet Szivák Imrének akarja az alkotmánypárt megszerezni, de ebben az esetben a függetlenségi párt elvesztett volna egy tárcát és hogy rekompenzációt kapjon, mennie kellett volna Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek.

Andrássy fölveti a kabinetkérdést.

Ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf, Jekelfalussy Lajos és Darányi Ignác miniszterek másfél órán át értekeztek a képviselőház belügyminiszteri szobájában. A tanácskozáson részt vett egy ideig Fülepp Kálmán főpolgármester is. Az alkotmánypárti miniszterek között a Polónyi-ügyről volt szó.

Alig ért véget ez a tanácskozás, mindjárt következett utána egy másik. Délben ugyanis a képviselőház miniszterelnöki szobájában Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf tartottak értekezletet, hogy megvitassák Polónyi Géza ügyét.

A kabinet tagjai között Wekerle tartja Polónyit, ő is csak azért, mert benne látja azt az embert, aki a függetlenségi pártnak keresztül tudja vinni a kormány javaslatait és végre tudja hajtani a miniszterelnöknek 67-es színezetű kívánságait. Az értekezleten Andrássy fölvetette a kabinetkérdést. Azt mondta, hogy Polónyi lépjen ki a kabinetből vagy vigye ügyét a bíróság elé. Harmadik módját az elintézésnek Andrássy nem fogadja el.

A konferenciáról, amely délután fél három óráig tartott, Andrássy Gyula igen izgatottan távozott. A folyosón a képviselők élénken tárgyalták a dolgot és beszéltek, hogy az igazságügyi tárca tárgyalásánál a néppárt heves támadást fog intézni Polónyi ellen.

A cáfológép.

A félhivatalos M. T. I. jelenti:

Egyes estilapok állítólagos miniszteri tanácskozásokról és ennek kapcsán kabinetkérdés fölvetéséről írnak. Mint a M. T. I. illetékes helyről értesül, mindezen híresztelések önkényes kombinációk, amelyeknek semmi komoly alapjuk nincsen.

Ez a cáfolat, politikusok véleménye szerint, megerősíti, hogy mindaz igaz, amit az estilapok írtak. Mert ha nem úgy állana a dolog, nem tartották volna fontosnak ilyen feltűnő sürgősen cáfolni a kiszivárgott híreket.

Párbeszéd a villamos privilégiumról.

— Hallotta? Elsején lejár a villamtelep privilégiuma?

— Ez is ujság? Az egész villamtelep rég — lejárta magát.

A villamtelep csak egyet hibázott a privilégium körül.

— Nos?

— Ugy kellett volna kikötni, hogy ezt is fölmondják. A város biztosan elaludta volna a fölmondási határidőt.

— Ha a város konkurrenciát csinál a villamtelepnek, akkor ez becsukhatja a boltot.

— Dehogy. A közműhelyből fog élni.

— De hisz a közműhe y se megy!

— Nem ismeri annak a boltosnak az esetét, a ki öt üzletet tartott fönns panaszkodott, hogy mind az ötre ráfizet. Hát akkor miért nem csukja be a boltot, kérdezték. Miért? felelte. Valamiből csak kell élni.

— Mégis lesz egy új vállalat Aradon.

— Nyögje ki.

— Kisdájerolt Vállalatok Kárbiztosító és Fájdalomcsillapító Szövetkezete. Elnök: a Vizezeték. Alelnök: a Villamtelep. Titkár: a Lóvasut. További tagfelvételek nincsenek kizárva.

(A Városi kávéházból.) Nu, wie stehen die Electricität-Actien?

— Ganz flau!

— A villamos társulat, mihelyt a felső vezeték meglesznek, ilyen hirdetést fog közzétenni:

Előrehaladt idény miatt
a raktáron felhalmozódott nagymennyiségű
villamos áram
leszállított áron eladó!

HIREK.

— A király Gmundenben. Bécs-ből sürgönyzik: A király koszorút küldött Gmundenben a hannoveri királynő ravatalára. Ő felsége 19-én érkezik Mária Valéria főhercegnő kíséretében Gmundenbe, közvetlen a temetési szertartások előtt és néhány órai tartózkodás után visszautazik Bécsbe.

— Birói kinevezések. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A hivatalos lap holnapi száma 150 birói és ügyészi kinevezést közöl. E kinevezések összefüggésben vannak a birói szervezet módosításáról szóló törvény életbelépésével.

— A polgármester ünneplése. Az Asztalos Sándor-Társaság holnap, szerdán este fél 8 órakor védnöke: Varjassy Lajos polgármester tiszteletére diszülést tart saját helyiségében (888 vengéglő, Alsó-Molnár-utca 5. sz.) E diszülésre és az azt követő közös vacsorára a t. tagokat meghívja az elnökség és pontos megjelenést kér.

— Az állam Rákóczi-birtokot vásárolt. Budapest-ről táviratozzák: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter 1,200.000 koronáért megvásárolta az állam részére Clary-Aldringen gróf brüsszeli osztrák-magyar követtől az 5152 katasztrális hold kiterjedésű zborói uradalmat, a melyhez egy Rákóczi-kastély is tartozik. A birtok megvételét kincstári és közigazdasági szempontokon kívül az a körülmény is előnyössé

tette, hogy ily módon a miniszter támpontot szerez a Sáros megyében megindított hegyvidéki akcióra. A II. Rákóczi Ferenc tulajdonában volt szép kastélyt az államtitkár fogja kezelni.

— A temesmegyei alkotmánypárt fölcszlott. Temesvár-ról táviratozzák: A temesvári és temesmegyei alkotmánypárt ma Szojdnovits György báró elnökle alatt tartott ülésén ki-mondta a fölcszlást. Az alkotmánypárt most a városban és a megyében is külön fog szervez-kedni.

— Aradi kereskedők szabad lic uma. Az Aradi Kereskedők Köre által rendezett szabad liceumon ma este volt az első előadás, nagy-számu kereskedőkből és kereskedelmi alkalmazottakból álló hallgatóság előtt. Kepes Armin felsőkereskedelmi iskolai tanár tartott előadást a magyar kereskedelem multjáról. Főként a régi magyar kalmár-céhekről beszélt, amelyek-nek nem kisebb jelentősége volt, mint az iparoscéheknek, amelyeknek egész irodalma van. Ismertette több ilyen kalmárcéh statutumait, a többek között a nagykanizsiai céhet, amely már két évszázad előtt szabályba foglalta a kereskedők vasárnapi munkaszünetét. Az élvezetes, sok humorral fűszerezett előadást a hallgatóság lelkesen megtapsolta, utána pedig Tedeschi Viktor, a kör elnöke mondott köszönetet az előadónak. A szabad liceum legközelebbi előadása a jövő kedden lesz.

— A Duna—Tisza-csatorna. Budapest-ról táviratozzák: A Csongrádnak odaigért Duna—Tisza-csatorna torkolását, esetleg egy kecskemét-szegedi mellékágért ma délben küldött-ség járt a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnöknél Lázár György szegedi polgármester vezetése alatt. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy a Duna—Tisza-csatorna torkolatát Szegeden helyezték el, ha pedig ez már lehetetlen volna, legalább építsék ki a kecskemét—szegedi mellék-csatornát is. A miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy az eddigi műszaki tervek szerint északra gravitál a csatorna nyílása és újabb tervezések még magasabbra akarják a csatorna nyílását. Különben biztosította a küldöttséget, hogy a kormány szíven viseli a szegediek kérését. Délután a kereskedelemügyi minisztériumban Kossuth Ferenc elnökle alatt szaktanácskozás volt a Duna—Tisza-csatorna ügyében. A tanácskozást a jövő hónapban folytatják.

— A bankigazgató szerelmi drámája. Lübeck-ből táviratozzák: Ma délután egy előkelő család leánya, Schultz kisasszony Lübeck egyik legtekintélyesebb polgárát, Stiller Ernő bankigazgatót az utcán megtámadta és revolverből kétszer rálőtt. A bankigazgató a lövésektől találva, összerogyott és nyomban meghalt. A leány erre elfutott és egy kapualjban magát lötte agyon. A drámára szerelmi viszony adott okot.

— Uj albiró. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Nyisztor Sándor aradi törvényszéki jegyzőt a mária-radnai kir. járásbíró-sághoz albiróvá nevezte ki. Az új albiró február elsején foglalja el állását.

— A csehek kegyelmet kérnek Jurigának. Brünn-ből táviratozzák: Morvaország számos cseh községében kegyelmi kérvényt köröztetnek, amelyen már most több ezer aláírás van és amelyben a pánszláv izgatásokért elítélt Juriga Nándor és társai részére kegyelmet kérnek a királytól.

— Magyar nő gyilkossága Moszkvában. Moszkvából szűkszavu távirat jelenti, hogy az ottani Művész Színház igazgatójának, Stanislavski-nek testvérét, Sergievics Alexejev Borist egy magyar nő alvás közben féltékenységből meggyilkolta. A leány kendőt csavart az alvó férfi nyaka köré és azzal megfojtotta. A gyilkos nő nevét nem említi a távirat.

— Az aradi Demokrata kör holnap este a kör helyiségében értekezletet tart, amelyre a tagokat meghívja: az elnökség.

— Bevonultak az ujoncok. Az aradi 33. hadkiegészítő kerület parancsnokságánál ma mintegy kétezer 1906. évbéli ujonc jelentkezett, hogy megkezdjék három évi csapatszolgálatukat. A kétezer ujonc közül mintegy ötszáz a 33. gyalogezredhez osztottak be, míg a többit a hadtesthez tartozó lovas-, tüzér-, műszaki-, egészségügyi- és egyéb csapatokhoz osztották be és szállítják el.

— Ügyészégi megbízott. Az igazságügyminiszter Bethlen János gróf facseti járási szolgabíró a lugosi kir. ügyészség kerületébe ügyész-ségi megbízottul rendelte ki.

— Visszavont petíció. Deés-ről táviratozzák: Mihályi Tivadar román nemzetiségi képviselő ügyében ma kellett volna a bizonyítási eljárást fővenni. A kérvényezők azonban, visszavonták a petíciót, amit a kolozsvári ítélőtábla kiküldött bírása jegyzőkönyvbe foglalt, hogy visszaküldje a kuriához az ügy iratait.

— Baromfi tenyésztő szövetkezet Aradon. A piaci drágaság ellensúlyozása céljából mozgalom indult meg Aradon egy baromfi-tenyésztő, hizlaló és elárusító szövetkezet létesítése iránt. A szövetkezet tervezői e tárgyban ma este tartották meg első értekezletüket, amelyen a tervet a megvalósításra elfogadták s elhatározták, hogy a legközelebbi napokban az érdeklődő polgárok bevonásával tágabb körű értekezletet tartanak, amelyen az aláírási iverket is kibocsátják a 20 koronásnak tervezett részjegyek jegyzése céljából. Az életre való eszme megvalósítását bizonyára örömmel fogja üdvözölni minden háziasszony és család, ha ezáltal megszabadul attól a mérhetetlen drágaságról, amelyet — különösen a baromfiak, aprójószágok körül — a piaci kofák tartanak fenn.

— Hegedüs Armin bátyja. Nagyváradon, amint a fővárosi lapok jelentik, fizetésképtelenné lett egy kézműárkereskedő, aki egy aradi, nagyobb föltűnést keltett csalárd bukás ügyével van kapcsolatban. Hász Manó kézműárkereskedő fizetésképtelenséget jelentett be; árutartozásai 202,000 koronát, egyéb passzívái 35,000 koronát tesznek ki. Az aktívát még nem állapították meg. Hász Manó Hegedüs Arminnak, a csalárd bukás miatt mintegy három hónap óta vizsgálati fogságban ülő aradi kereskedőnek fivére, akire a Hegedüs Armin ellen megindított vizsgálat során az a gyanu merült föl, hogy a fizetésképtelenség beállta után segítségére volt Hegedüsnek az áruk tömeges elszállításában és potom eladásában. Az aradi törvényszék vizsgálóbírája ezért Hegedüs Armin ügyében Hász Manó ellen is elrendelte a vizsgálatot.

— A Maros szabályozása. A Maros folyó konop—aradi és szeged—apátfalvai szakaszainak hajózási szempontból történő fokozatos szabályozása az aradi folyammérnöki hivatal hatáskörében a folyó évben kivitelre kerül. A konop—aradi munkálatokra 200,000 korona, a szeged—apátfalvai munkálatokra 100,000 korona van előirányozva. A munkálatok kivitele házilag van tervezve, csak a szeged—apátfalvai szakaszon szükséges kő- és téglanyaanyag beszerzését célozzák vállalati úton. A felső szakaszon szükséges kőanyag az már 1903. évi öt éves szerződés alapján ez évre biztosítva van. Az 1906. évben szintén a fentebb említett szakaszokon épültek szabályozási művek és ezek hatása folytán az alsó szakaszon a Tiszáról a Marosba irányuló hajóforgalom jelentékenyen élenkült.

— Leszakadt lift. Budapest-ról táviratozzák: Kmetty Károly beszéde alatt ma a képviselőházban hatalmas dördülésre lettek figyelme-ssek a képviselők. Többen kisétek a terem-ből megnézni, hogy nem-e történt valami szeren-csétlenség? Csakhamar kiderült, hogy lesza-kadt az étterembe vezető lift. Szerencsére senkisé volt benne, de mégis majdnem végzetes szerencsétlenség okozója lett. Két pincér állott ugyanis a lift alatt beszélgetve; ha egy pillanattal később ugranak el, a leszakadó lift maga alá temeti őket.

— Tűz a Weitzer János-utcában. Ma este kilenc óra után a Weitzer János-utcai minorita-palota egyik üzlethelyiségében tűz ütött ki. Gantner Samu elektrotechnikus műhelyében, eddig ismeretlen okokból, több apró tárgy ki-gyuladt. Az arra cirkáló rendőr észrevette a tüzet s a házbeli azonnal hozzáálltak az ol-táshez. Mire a tűzoltók megérkeztek, már semmi dolguk sem akadt. A kár jelenték-telen.

— Köszönetnyilvánítás. Kállay Nándor ur volt szives egy koszoru megváltása fejében tíz koronát az aradi 1848—49. honvédegylet gyarapítására adományozni, a melyért ezután is a legná-lásabb köszönetét nyilvánítja: Simay István elnök.

— Halál a fogházban. Az aradi ügyész-ség fogházában ma Dehezsán Vaszilje huszonegy-éves napszámos gümőkórban meghalt. Vereke-désért volt becsukva.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 112

Szalag-divat.

Budapest, január 15.

A divatot nemcsak nagy vonásaiban kell követ-nünk, hanem intim részleteiben is, apró détaille-ai-ban is. E détaille-kérdések legfontosabbika e perc-ben a szalag. Mindenütt ezt kell alkalmaznunk: az aljra, a derékra, kalapokra, sőt még az alsószok-nyákra is. A használat módja igen különböző. Lapo-san felvarrva, szegélynek, pántnak, másinak, kokár-dának egyaránt jól hat. Mert a szalag türelmes jó-szág, megadja magát a sors szeszélyének. A toálettet teljesebbé teszi s feldiszi a legolcsóbb anyagot is. Azonkívül, bizonyos francias chic-et ad a ruhá-nak. Mert a szép, szines selyemszalagok par excel-lence hazája Lyon.

Olvasom a lapokban, hogy mily méltó feltűnést keltett a Palais Royalban a Lucienne Guett kisasz-szony csupa szalag és fehér gáztoáletteje. A Fils á Papa-ban lépett fel s lázba hozta Páris összes szép asszonyát a ruhái szabásával, különös, egyszerű és mégis oly bájos díszével. Ennek a felfogásnak hódol néhány jónövű magyar cég is, melyeknek Bieder-meyer-stílusú fehér kirakata megállít minden járó-kelőt. Itt is csupa szalag és gáz minden béli toá-lett s a dekoráció szigoruan stilszerű, még a kis figurák is a mahagoni asztalon abból a nemrég le-tűnt szép korból valók.

A nagy kalapkirakatok is lebilincselik a tekintetet. Ezek az angol virággirlandos semmiségek túll, bársony és madártollakból állanak. A fátolok közül a fehérek és feketék, fehér feketék és blonde-ok a szépek. A szines fátolok a télre elvesztették léfjo-gosultságukat.

Es most térjünk vissza a détaille-kérdésekhez. Mióta a nagy áruházak révén a szines, selyem alsó-szoknya jutányos áron hozzáférhető lett csaknem mindenkinek, a mondaine-ek sztrájkolnak s bojkot-tálják a szines juponokat. A felselymek, a glória teljesen elrontották a helyzetet s most ők vagyont éró battisztokat, kézi himzéssel vagy valenciennes-el borított alsószoknyát, avagy fehér taftot viselnek. Ugy hogy ha végig megyünk az utcán s előttünk egy hölgy halad, egyszerűen tisztában lehetünk ve-le abból, a mint a szoknyáját felfogja, vajjon a di-vatkirálynők közé tartozik-e, vagy egyszerű, józan asszony, aki bizony a meglévő, még egészen jó szines selyemszoknyáját semmiféle divathóbortért nem hajlandó a sutba dobni.

A legsikkesebb különben a svéd bőrszoknya, apró, belevágott lyukakkal, a melyeken keresztül szalagokat húznak az asszonyok, hogy azt díszesebbé tegyék. Ez a fajta alsószoknya megfeszül a cipőkön, mint a keztü s ennek folytán semmit sem vasta-gít. E mellett könnyű és meleg, úgy hogy télen csaknem pótolatlan kelléke lesz egy jól felszerelt garde-robe-nak.

Erzsébet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES

Uj-aradi heti gabonavásár.

- Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Uj-Arad, január 15

Noha még a téli hónapokban vagyunk, az időjárás olyan mintha már a tavasz közeledne, pedig attól még távol vagyunk.

Eladásra került:

500 mm. buza 6-50 - 65.

400 mm. uj tengeri 4-20 - 30.

Az árak koronákban, 50 klgr.-ként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. -

Budapest, január 15

Csekély forgalom. Változatlan árak. Amerika 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

Table with 3 columns: Item, Dél zárlat, 5 órai zárlat. Items include Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Zab áprilisra, Uj tengeri.

Zárul 5 órakor:

Table with 2 columns: Instrument, Price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Leszámlolóbank részvény, Osztrák-magyar államvasúti részvény, Déli vasut.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

- Január 15. -

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban... Sertéslétszám: Január 12. napján volt készlet 17,814 darab...

CSARNOK.

Skrebetz őrnagyné nótája.

Irta: Kullnyi József.

A helyőrségi tisztnek egyik farsangi, családiás jellegű bajtársi összejövetelén mindenki azt hitte, hogy lovag Skrebetz Eugen őrnagy feleségével nem fog megjelenni az estélyen.

- Fiuk! Mig csillagot látunk az égen, nem fordul az idő kereke. Igyunk, az óra áll!

- Hát a multkori fogadás, farkas-fogadás? - kérdezte nevetve Pulay hadnagy.

- Nem, édes fiam! Igaz, hogy asszonyok is vannak a társaságban, de azért bolondot nem teszek. Csak egy keveset iszom, Petikém, hogy jobban forogjon a világ.

- Hátha mégis eljönnek? - Villant meg agyában a gondolat, mire szinte megreszkett erős athléta teste Olajbarna arcán felcsapott a láng s erein valami édes bizsergést érzett átfutni.

- Hátha eljönnek? Ha tovább iszom, elvesztem az eszem s valami örületes dologba hajít az a két bővös szem...

Hirtelen felugrott s az épp megszólaló zene lágy, ringó ütemére összeütögetve sarkantyuját, kissé mámoros fővel, mosolyra változott arccal biztatgatta barátait.

- Tánca gyerekek, félre a borral! Kémlelve tekintett körül a teremben, hogy nem látja-e az őrnagynét. Nem volt ott.

- Most már nem fognak jönni... minden bu nélkül ihattam volna még... ma különösen jól esik a bor - füzögette gondolatait és csillapodni érezte lángoló vérét.

Egyszer megfogadta, hogy az őrnagyné társaságában nem fog inni, nehogy elragadja indulatos, lobbanékony vére. Kerülni akart mindent, a mivel elárulhatta volna iránta táplált érzelmeit.

Pedig kacér, flirt asszonynak tartotta mindenki. Ha néha intim baráti körben szóba kerültek a róla szállingó pletykák, ő volt az egyedüli, aki védelmére kelt.

- Mondhattok amit akartok. Amint a kardomon nice f lt, ugy nincs annak az asszonynak a lelkén sem. Vig asszony, könnyen veszi az életet, fiatal, bolond volna, ha nem úgy tenne.

- És a párbaj? Az áthelyezés? Az a bizonyos kis levél? ... Nagy tisztelője vagy!

- Nem is lehet vele szemben senki más - vágott vissza kemény, határozott hangon. A pletykának hazugság a bölcsője. Asszonynak való, hagyjatok fel vele.

Üresnek, élettelennek tünt fel előtte a terem. Lomhákknak, fáradtáknak látta a táncosokat. Seholy semmi élet. A zene is kelleetlen, szinte nyávogott.

- Kivel is lehetne táncolni? ... Ott ül Tatai Erzsike. De ő ugy szereti, ha veszettül forgatom. Ahhoz pedig még egy kis szesz kell.

Visszament az ivóba és sebtében elfogyasztott még egy kis üveg bort.

- Bözsike, ha megengedi, egy keveset megforgatom.

- Rajta, főhadnagy ur, ugyis régen repültem a levegőben - kacagott vidáman a kis szöszeke bakfis.

- Vigabban huzd, Szoty! Ne aludjatok, füstösök! Törjön el a vonótok - biztatgatta hangosodó jókedvvel a bandát és a cigányokban is megpezsdült a jókedv, kedvenc mulató főhadnagyuk láttára.

A gyorscsárdás alatt, amint hosszan, vadul forgatta a babaarcu szép lánykát, egyszerre úgy tünt fel káprázó szemeinek, mintha az őrnagynét látta volna a teremvégi ajtón belépni.

- Hopp, Bözsike! Megfájul a feje. Ugy-e bolond voltam?

- Igen, ugy szédülök. Jó lesz keveset pihenni ... De tudja, hogy maga nagyon jól táncol?

- Köszönöm a bókot aranyos kis baba. Ha megengedi, később folytatjuk.

(Folytatása következik.)

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasut.

Menetrend kivonat.

Table with 2 columns: Station, Time. Includes Aradról, Gyorokra, Pankotára, Radnára.

Table with 2 columns: Station, Time. Includes Gyorkról, Aradra, Pankotára, Radnára.

Table with 2 columns: Station, Time. Includes Pankotáról, Gyorokra, Aradra, Radnára.

Table with 2 columns: Station, Time. Includes Radnáról, Gyorokra, Aradra, Pankotára.

Csak pénteken és az aradi országos vásárok napján közlekedik.

IDEGENEK ARADON.

- Január 15. -

Fehér Kereszt szálloda. Róder Ottó bányavezető Brád. - Hajnal Sándor mérnök Budapest. - Szántó Aladár és családja Békésgyula. - Szabó Kálmán hivatalnok Kaposvár. - Szilágyi Mihály és neje Békéscsaba. - Gehrich István kereskedő Ujvidék. - Bíró Dénes kereskedő Ujvidék. - Asztalos Károly és leánya Dioszeg. - Téglásy Mihály birtokos Keszthely. - Petrik László és neje Érsekújvár. - Gajdos Lajos kisbirtokos Békéscsaba. - Grünfeld Salamon kereskedő Tótkomlós. - Halász Sándor hivatalnok Karánsebes. - Ferber Károly és családja Temesvár. - Schulez József utazó Trieszt. - Komlósi Adolf utazó Bécs. - Kovács Nándor utazó Budapest. - Lang Izidor utazó Budapest. - Balog Ignác utazó Budapest. - Brück Miksa utazó Budapest. - Róna Hugó utazó Budapest. - Vas Sándor utazó Budapest. - Meyri Rudolf utazó Budapest. - Grünhut Sámuel utazó Budapest. - Steiner Mór utazó Budapest. - Kreecs Antal utazó Budapest. - Schönwetter Oszkár utazó Budapest. - Zinner J. utazó Budapest. - Brunner Manó utazó Pozsony. - Klein Zsigmond utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Szemere Mihály birtokos Budapest. - Bérczy Emil birtokos Budapest. - Eglóffy Henrik gyáros Bécs. - Komlósi Ignác magánzó Nagyvárad. - Ifj. Bucsurka József jegyző Orosla. - Breitner József kereskedő Budapest. - Hergl Gyula kereskedő Frenndenthal. - Erdős Sándor kereskedő Budapest. - Bécsy Gedeon birtokos Budapest. - Csonka Marcell kereskedő Budapest. - Serban Miklós birtokos Csucs. - Salamon Eriásné birtokos Algyógy. - Kreiner Samu utazó Budapest. - Vaszia Izidor könyvelő Hátszeg. - Mallel Antal kereskedő Gráz. - Deutsch Vilmos kereskedő Budapest. - Martics István birtokos Magyarad. - Hartenstein Jenő igazgató Budapest.

Nemzeti Színház.

C) bérlet. C) bérlet.

Szerdán, 1907. évi január hó 16-án:

A tökéletes feleség.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Pintero W. Arthur. Fordították: Sebestyén Károly és Sztáray Margit.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name, Role. Includes Jesson Filmer Keszler Ede, Lady Ridgeley Benkőné P., Jesson Hilary Szendrei M., Geraladne Zalai Margit, Maurreward Beregi S., Nina Novák Irén, Sir Ridgeley Várnai Jenő, Derrek Benkő Gizel, Sir Ridgeley Delli Lajos, Dilnot Szathmári A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Az Aradi Első Takarékpénztár

által kibocsátandó új részvényekre egész, fél vagy harmad elővételi jogokat vesz és elad Goldschmidt Sándor banküzlete Arad,

Minorita palota I. emelet. 85

József főherceg-ut 9. számú
házban

szemben az új lutheránus templommal

egy

nagy üzlethelyiség

február 1-től

kiadó.

Bővebbet ugyanott az emeleten.

Egy 50 év óta fenálló

jó forgalmu

üzlethez,

mely 10% biztos jöve-
delmet hoz,

társat keresek

30 ezer korona készpénz befek-
tetéssel az üzlet kibővítése
céljából.

Bővebb felvilágosítást nyújt
a kiadóhivatal. 95

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

18—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Kapa-utcai községi elemi
leányiskola udvarának feltöltése
és utcai járda kövezetjének elké-
szítésével kapcsolatos munkák el-
végeltetése iránt folyó évi január hó
28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.
Kikiáltási-ár: 1559 korona 14
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok úrnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazda-
sági székének 1907. évi január hó
14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Magyarnak Pécs — Németnek Bécs.

Ne küldjük pénzünket külföldre.

Koczkázat kizárva!

Nem letező tárgyak kicserélhetnek vagy a pénz visszaadatik.

1372. szám.

Legszébb, legdivatosabb japán gyűrű, va-
lódí szerecsse crisopras kővel 24 kor.

Szerencse opalgyűrű, gyönyörű kivitelben,
14 kar. tiszta aranyból.

Duplafedelű finom 14 kar. női aranyóra,
gyönyörű kivitelben, igen finom szerke-
zettel 32 kor. Erősebb minőségben 40
korona.

Hazánk első és legnagyobb ékszer-, óra-, látszer- és iparmű-
veszeti tárgyak telepe

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester, ékszergyáros és látszerész PECS.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

3861

Fagydagánatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Így kiáltanak ezen meg ezen, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummy, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszeriára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

1087—1907.

Hirdetmény.

Az 1875. évi XLVII. t.-cikk 8.
§-a értelmében a föld és házbirtó-
kosok ezen jövedelmükre kirótt
adók után fizetendő általános jö-
vedelmi pótdadónál csökkenőleg fi-
gyelembe veendő az ingatlanokra
kamat feltüntetése mellett beke-
belezett adóságok után fizetett évi
kamatok 10%.

Figyelmeztetjük a város föld
és háztulajdonosait, hogy ingat-
lanaira zálogjogilag bekebelezett
teher tételeket bezárólag folyó évi
január hó 31-éig az erre vonatkozó
igazolók okmányoknak felmutatása
mellett a városi adóügyi osztálytól
ingyen kapható bejelentési íven
annál is inkább bevalják, mivel a
későbbben beérkező bejelentések
csak az adó év október hava
15-éig a m. kir. pénzügyigazgató-
sághoz benyújtandó igazolási ké-
relem alapján vehetők figyelembe.
Arad, 1907. évi január hó 12.

A városi tanács.

583—1907.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyi igaz-
gatóság 72550. és 77592—1906.
számu határozataival megállapított
és az 1905. és 1906. évekre kirótt
egyes adók után esedékes 5%
országos betegápolási pótdadót fel-
tüntetési lajstromokat folyó év ja-
nuár hó 15-től kezdődő 8 napi
közszemlére az adóügyi osztály 1.
számu termében azzal tesszük ki,
hogy az ellen nemaláni felszólam-
lások a közszemlére kitétel nap-
jától számított 15 napon belül a
pénzügyi igazgatósághoz nyujtan-
dók be.

Egyidejűleg felhívjuk az adót
fizető közönséget, hogy a mennyi-
ben eddig meg nem történt volna
az országos betegápolási pótdadónak
könyvecskéjükben való előíratását
az adóügyi osztálynál 8 nap alatt
eszközöljék.

Arad, 1907. évi január hó 12.

A városi tanács.

303—1096. kh.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én
85075/VII. A—2. alatt kiadott M.
kir. földművelésügyi miniszter kör-
rendelete alapján meghagyom a
gyümölcs tenyésztőknek és kert
tulajdonosoknak, hogy a mező- és
kertgazdaságban nagyobb, károkat
okozó rovarok ellen való védeke-
zés céljából a téli hernyófészkeket
és lepketojásokat, valamint a vér-
tetű- és darázs-fészkeket szigorúan
irtásuk ki. Ezen rovarok irtása már
most megkezdendő és addig foly-
tatandó, míg teljesen ki nem pusztul-
nak. Legnagyobb gond fordítan-
dó a hernyó és vértetű irtására.

Figyelmeztetem továbbá az ér-
dekelt tulajdonosokat, hogy a ki a
fennebb elősorolt irtásokat a folyó
évi március hó utolsó napjáig el-
mulasztja, az irtás nem csak költ-
ségére hatóságilag lesz elrendelve,
hanem az 1894. évi XII. t.-c. 95.
§. k. pontja alapján 5 napi elzá-
rással átvaltoztatható 100 koronáig
terjedhető pénzbüntetéssel büntet-
hetők.

Arad, 1907. évi január hó 8-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Téli menetrend.

Érvényes 1906. évi október hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. III.		Szv. I. III.
	I.	III.	I.	II.	I.	III.	
Arad ... ind.	5-09	8-18	11-25	4-18	4-51	9-38	
Szofronya ...	5-30		11-41		5-08	9-38	
Kurtics ...	5-38	8-36	11-55	4-36	5-25	10-12	
Lökösháza ...	5-53		12-10		5-44	10-31	
Bánhid majör ...	5-58		12-16		5-51		
Országút ...	6-02				5-56		
Kétegyháza ... érk. ind.	6-10	9-00	12-28	4-59	6-05	10-40	
Kigyós ...	6-11	9-01	12-34	5-00	6-25	10-51	
Békés-Csaba ... érk. ind.	6-24	9-19	12-47	5-17	6-41	11-18	
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-35	9-23	1-29	5-20	7-11	11-33	
Mezőberény ...	6-43	9-23	1-29	5-20	7-11	11-33	
Gyoma ... érk. ind.	6-56		1-42	5-31	8-12	11-58	
Mezőtur ... érk. ind.	6-57		1-44	5-32	8-13	11-59	
Szajol ... érk. ind.	7-07	9-42	1-54	—	8-20	12-11	
Pusztá-Tenyő ... érk. ind.	7-31	10-02	2-18	5-59	8-41	12-34	
Pusztá-Pó ... érk. ind.	7-36	10-07	2-25	6-04	8-46	12-39	
Szolnok ... érk. ind.	8-02	10-29	2-53	6-21	9-12	1-01	
Békés-Csaba ... érk. ind.	8-03	10-30	3-05	6-23	9-14	1-03	
Békés-Földvár ... érk. ind.	8-27		3-28		9-38	1-11	
Gyoma ... érk. ind.	8-39	10-52	3-42		10-12	2-02	
Mezőtur ... érk. ind.	8-52	11-00	3-56	6-35	10-26	2-16	
Szajol ... érk. ind.	9-10	11-12	4-13	7-03	10-44	2-37	
Mezőberény ... érk. ind.	9-17	11-19	4-24	7-14	10-55	2-48	
Békés-Földvár ... érk. ind.	9-44	11-35	4-46	7-36	12-02	3-15	
Békés-Csaba ... érk. ind.	9-49	11-36	4-49	7-39	12-05	3-18	
Kétegyháza ...	10-08		5-05		1-15	3-27	
Tápió-Szele ...	10-19		5-17	8-12	1-15	3-38	
Nagy-Káta ...	10-47		5-43	8-28	2-18	4-11	
Tápió-Szelesó ...	11-04		5-59	8-44	2-44	4-37	
Süly-Sáp ...	11-17		6-11	8-56	3-16	5-09	
Mende ...	11-31		6-25		3-30	5-23	
Gyömrő ...	11-39		6-33		3-38	5-31	
Maglód ...	11-46		6-40		3-45	5-38	
Rákos ...	12-11		7-15	9-28	4-19	6-02	
Kőbánya fel. p. u.	12-17		7-21	9-34	4-25	6-08	
Budapest k. p. u.	12-25	1-10	7-29	9-35	5-33	6-10	

Budapest-Arad.							
Állomások	Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. III.		Szv. I. III.
	I.	III.	I.	II.	I.	III.	
Budapest kpu. ... ind.			7-25	8-00	2-12	12-20	10-10
Kőbánya fel. p. u.				8-10		12-30	10-18
Rákos ...			7-37	8-17	2-13	12-37	10-18
Maglód ...				8-44		1-18	10-34
Gyömrő ...				8-52		1-26	11-01
Mende ...				9-00		1-36	11-11
Süly-Sáp ...				9-11		1-52	11-22
Tápió-Szelesó ...				9-21		2-07	11-33
Nagy-Káta ...				9-41	3-04	2-32	11-54
Tápió-Szele ...				9-58		2-52	12-14
Tápió-Györgye ...				10-09		3-04	12-25
Ujszász ... érk. ind.			8-59	10-24	3-21	12-36	12-36
Szolnok ... érk. ind.			8-59	10-27	3-36	12-41	12-41
Szajol ... ind.	2-55		9-16	10-50	3-53	4-07	1-07
Pusztá-Tenyő ... ind.	3-19		9-23	11-09	4-00	4-14	1-16
Pusztá-Pó ... ind.	3-38		9-36	11-27	4-13	4-33	1-29
Mezőtur ... érk. ind.	3-58		10-04	12-05	4-42	5-25	2-18
Gyoma ... érk. ind.	4-18		10-05	12-10	4-43	5-26	2-19
Mezőberény ... érk. ind.	4-38		10-28	12-33	5-02	5-55	3-01
Békés-Földvár ... érk. ind.	4-58		10-34	12-40	5-03	6-03	3-11
Békés-Csaba ... érk. ind.	5-07		10-53	1-04	5-22	6-23	3-20
Kétegyháza ... érk. ind.	5-27		1-11	1-28	5-43	7-04	3-40
Tápió-Szele ... érk. ind.	5-47		1-13	2-05	5-53	7-24	3-50
Nagy-Káta ... érk. ind.	6-07		1-15	2-17	6-10	7-45	4-07
Szajol ... érk. ind.	6-20		1-15	2-29	6-10	7-55	4-17
Mezőberény ... érk. ind.	6-23		1-15	2-34	6-10	8-00	4-22
Békés-Földvár ... érk. ind.	6-42		1-11	2-28	6-16	8-06	4-28
Békés-Csaba ... érk. ind.	7-09		1-13	2-05	5-53	7-28	4-55
Kigyós ... érk. ind.	7-24			2-17		7-43	5-10
Kétegyháza ... érk. ind.	7-43		1-30	2-29	6-16	7-56	5-18
Országút ...	7-47		1-30	2-34	6-16	8-01	5-23
Bánhid majör ...	7-58					8-12	5-34
Lökösháza ...	8-03					8-13	5-35
Kurtics ...	8-13			2-51		8-24	5-46
Szofronya ...	8-36		1-54	3-05	6-25	8-37	5-57
Szofronya ...	8-51			3-15		8-52	6-02
Arad ... érk.	9-10		12-12	3-29	6-41	9-03	6-05

Arad-Tóvis.								
Állomások	Tvsz.	Gyv.			Tvsz.	Szv.		
		I.	II.	III.		I.	II.	III.
Arad ... ind.	10-15	12-22	2-30	4-02	7-09	5-51	6-35	10-08
Glogovác ...	10-33		2-44	4-13	7-27	6-33	6-46	10-21
Mondorlak ...	10-43		2-53		7-36	6-42		10-31
Györök-Ménés ...	11-10		3-13	4-35	7-54	7-06	10-57	
O-Paulis ...	11-19		3-20		8-03			11-06
Paulis ...	11-31		3-33	4-48	8-15	7-16	11-18	
Baraczká ...	11-38		3-39	4-51	8-22	7-21		11-27
M.-Radna (6.) ...	11-50	12-56	3-49	4-59	8-34	7-29	11-36	
Milova-Odvos ...		12-57		5-09	8-41	7-34	11-42	
Konop ...				5-40		7-54	12-32	
Berzova ...			6-03	8-08		8-08	1-03	9-58
Soborsin ...		1-50	6-58	8-38		8-47	2-02	9-57
Zám ...		2-09	7-37	9-01		9-13	2-15	9-55
Nar.-Illye ...		2-32	8-37	9-58		9-47	3-34	9-54
Déva ...		2-56	8-55	9-58		10-27	5-24	9-53
Piski ... (6.)		3-07	9-28	10-31		10-41	5-34	9-52
Piski ... (1.)		3-14	9-35	10-38		10-58		9-51
Szászváros ...		3-32	9-52	10-55		11-22		9-50
Alvincz ... (6.)		4-01	10-20	11-23		12-04		9-49
Alvincz ... (1.)		4-16	10-35	11-38		12-11		9-48
Gy.-lehegy ... (6.)		4-27	10-46	11-49		12-24		9-47
Gy.-lehegy ... (1.)		7-00	10-58	11-51		12-31		9-46
Tóvis ... (6.)		7-38	11-25	11-58		12-58		9-45

Tóvis-Arad.								
Állomások	Szv.	Gyv.			Szv.	Vv.		
		I.	II.	III.		I.	II.	III.
Tóvis ind.	3-55	8-55	2-00	8-18				
Gy.-lehegy (6.)	4-23	9-30	2-25	8-46				
Gy.-lehegy (1.)	4-38	11-35	2-30	8-51				
Alvincz (6.)	4-47	11-47	2-44	9-00				
Alvincz (1.)	4-52	12-05	2-48	9-05				
Szászváros (6.)	5-33	12-33	3-33	9-45				
Szászváros (1.)	5-58	12-50	3-57	10-10				
Piski ... (1.)	6-15	1-05	4-12	10-27				
Déva ...	6-29	1-16	4-27	10-41				
M.-Illye (1.)	7-11	1-42	5-10	11-13				
Zám ...	7-43	2-09	5-45	11-45				
Soborsin ...	8-15	2-32	6-19	1-18				
Berzova ...	8-54			2-11				
Konop ...	9-11			2-28				
Milova-Odv ...	9-22			2-39				
M.-Radna (6.)	9-34	3-23	7-24	3-28				
M.-Radna (1.)	9-41	3-25	7-31	3-35				
Baraczká ...	9-49			3-43				
Paulis ...	9-56			3-50				
O-Paulis ...	6-58			4-18				
Györök-Ménés ...	7-07	10-10		4-26				
Mondorlak ...	7-25			4-44				
Glogovác ...	7-35	10-35		4-54				
Arad ... (6.)	7-48	8-08	10-50	5-07				

Arad-Temesvár-Józsefváros.					
Állomások	Szv.		Vv.		Tvsz.
	I.	III.	I.	III.	
Arad ... ind.	6-15	12-17	5-00		
Uj-Arad ...	6-25	12-28	5-21		
Németh-Ságh ...	6-42	12-44	5-47		
Vinga ...	6-55	12-58	6-14		
Orczyfalva ...	7-08	1-07	6-31		
Merczfalva ...	7-16	1-17	6-39		
Szt.-András ...	7-27	1-28	7-13		
Temesvár-Jv. ... érk.	7-44	1-45	7-30		

Temesvár-Józsefváros-Arad.			
Állomások	Vv.	Szv.	
		I.	III.
Temesvár-Jv. ... ind.	8-25	2-10	9-17
Szt.-András ...	8-49	2-28	9-35
Merczfalva ...	9-07	2-42	9-53
Orczyfalva ...	9-22	2-52	10-08
Vinga ...	9-45	3-03	10-19
Németh-Ságh ...	10-03	3-16	10-32
Uj-Arad ...	10-27	3-33	10-56
Arad ... érk.	10-40	3-42	10-59

(Utányomás nem díjaztatik.)

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily potóm áron beszerezhető.

Kiadóhívás a Károlyi Vasúti Igazgatósághoz

vésszorra huzva lécczel elítvva 8 koronáért
KAPNATÓ

vésszorra huzva 7 korona,

4 Korona

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

Téli Képező

NAGY TELL

Aradvármegeye

A minis. vallás- és közoktatásiügyi miniszter ut által jóváhagyott

ARADI KÖZLÖNY.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házasúrsra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
--	---

Aki

eladni kíván

házi, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

Aki

bérbeadni kíván

hírtököt, házat, vadászterü- letet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezték, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Lombfűrész minták

eredeti új olasz modellek darabja 80
millió **Ingusz I. és Fia** könyv-
kereskedésében Aradon, Weitzer
János utca. 235

Gépirónő állást keres.

Cím a kiadóban.

Sarak-üzlethelyiség

melyben eddig szatéc-üzlet volt,
alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet
Aranykéz-utca 20. sz.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szőlőoltványok.

Fajtisza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
gyökerzetű, bor és csemegefajta

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállít:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen
szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 2761

Telefon 229.

Telefon 229.

Telefonszám 10.

Farsangi újdonságok
megérkeztek!Csipkék, csipke-szövetek, gások,
gás-szalagok, báli keztük, báli
harisnyák, belépők, legyezők

nagy választékban.

Mindenféle batisztok olcsóbb mint
bármely óriási választékban.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD.

SZÍNHÁZ-ÉPÜLET SÁROK.

Telefonszám 10.

Feltűnő újdonság!

DELICEMinden hirdetés felesleges, a donanyzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Képesített és hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási-, telefon és csengő felszerelő.

KALMÁR JÓZSEF ARAD, Salacz-utca 2-ik szám
Központi kávéházzal szemben.

Elvégzek:

Kiseb és nagyobb **villanyvilágítási-**
munkákat, vezetékek rosszabbítását, laká-
sok és üzlethelyiségek teljes új beren-
dezését, csillárok fel- és leszerelését és
ezeknek átalakítását.

Szállítok és felszerelök:

**Dynamó-gépeket, erőátvitelre mo-
torokat, kávéházi ventilátoro-
kat, villanyos főző- és vasaló-
készülékeket.**

Elvállalok:

2990

**Házi villamos-csengőket, ezeknek
javítását vagy évi jó karban tartását, —
Javító-műhelyemben készítek min-
den e szakba vágó javításokat.**

242. Városi és megyei telefon szám 242.

Most jelent meg!

**A BORZALOM
ORSZÁGA.**Kalandozás orosz földön, sze-
mélyes tapasztalatok utánírta: **TÁBORI KORNÉL.**Kapható: a szerzőnél, a
„Pesti Napló“ szerkesz-
tőségében, Budapest.**Aki fázik,**

fütsön

porosz téglá-szénnel

egyedül kapható

Berta Testvérek

vaskereskedésében

Arad, Andrássy-tér 3. Telefon 386.

Ugyanott egyedül raktár a VENUS
ezüst kályhafénynek. 2812

Nagy raktár korsolyákban.

Aki5000 kor. évi jövedelmet szak-
ismeretség és költség nélkül
magának biztosítani akar az
küldje be a címét:

Sz. 147. 72

Schweickert és Tsa

uraknak

Mannheim Baden.